

S PONEDELJKOVE SEJE TRŽAŠKEGA OBČINSKEGA SVETA

IZPOLNJEVANJE OBVEZ DO MANJŠINE
PREIZKUSNI KAMEN ZA NOVI ODBOR

Delegacija krajevnih uprav in demokratičnih političnih sil bo vzpodbudila vlado in parlament k odobritvi ukrepov za globalno zaščito Slovencev in k discipliniranju rabe slovenščine v izvoljenih svetih

S ponedeljkovo odobritvijo programa novega enobarnega odbora je občinska kriza, ki je trajala celih sto dni in je bila torej najdaljša politična kriza v povojni zgodovini našega mesta, tudi formalno rešena. Toda novi odbor je po soglasni oceni vseh strank šibak, saj ne razpolaga z večino v občinskem svetu, in bo zato lahko dejansko upravljal občino samo, če si bo znal pridobiti podporo vseh demokratičnih strank ob izvajanju posameznih točk programa. O šibkosti novega odbora priča tudi dejstvo, da mu niti okrog programa, ki je bil sicer izdelan s prispevkom vseh strank ustavnega loka, ni uspelo zbrati večine glasov. Kot smo že večkrat poročali, so namreč za Spaccinjev program glasovali samo predstavniki KD, PSDI in PRI (katerim se je pridružil zastopnik MUIS d'Antoni), tako da je program prejel le 26 glasov od skupnih 60 svetovalcev, kolikor jih šteje občinski svet. Proti so se izrekli le misovci (7 glasov), vsi ostali pa so se vzdržali. Upi krščanske demokracije, da bi si ob glasovanju o programu pridobili vsaj še glasove liberalcev in socialistov, če že ne samih komunistov, se tako niso uresničili, in to ne zaradi tega, ker bi te stranke ne ocenjevale pozitivno programa, ampak ker šibkost novega odbora ne daje jamstva, da bi bil program zares uresničen.

Za sedaj še ni znano stališče Slovenske skupnosti, katere predstavnik Dolhar se ni udeležil zadnjih dveh sej občinskega sveta, niti ne zadnjega dela posvetovanj za sestavo programa.

Glavna točka programa novega odbora, ki je bila na ponedeljkovi seji ves čas v ospredju, je točka, ki obravnava probleme slovenske narodnostne skupnosti. Govor je bil predvsem o predlozi naj bi delegacija krajevnih uprav in političnih sil obiskala Rim in posegla pri vladi in parlamentu za čim prejšnjimi odobritvami zakonskih predpisov za globalno zaščito slovenske manjšine in za discipliniranje rabe slovenščine v izvoljenih svetih. Kot smo že večkrat poročali, sta tako socialisti Pesante kot komunisti Spetić obžalovala, da programski dokument ne predvideva nobenega točnega ro-

CE SE NISTE,
POSTANITE

naročniki

PRIMORSKEGA
DNEVNIKA

ZA VSE,

ki bodo poravnali
naročnino
do 29. februarja

BREZPLAČNO

mesečnik DAN

in

ZREBANJE

40 BOGATIH

NAGRAD

TA TEDEN NA VRSTI 39 PRIZIVOV

Pred deželnim upravnim sodiščem
številni spori z javnimi upravami

V kratkem pričakujejo razsodbo o tem, ali se sme tovarno postajališče pri Fernetičih razširiti na območje, ki je označeno kot »kraski rezervat«

Danes, jutri in pojutrišnjem bo po novno zasedalo deželno upravno sodišče. Na dnevnem redu je razprava o kar 39 sporih med posameznimi zasebniki in krajevnimi oziroma javnimi upravami in ustanovami. V večini primerov gre za to, da sodišče določi legitimnost upravnih aktov, ki so jih v zadnjem času sprejeli tržaški pokrajinski nadzorni odbor, univerza, periferni organ ministrstva za trgovinsko pomorjaro, trgovinska zbornica, italijanski rdeči križ, luška ustanova in vrsta občinskih uprav (Trst, Gorica, Gradec, Tržič, Cedad in druge).

Med pomembnejšimi prizivi, o katerih bo sodišče razpravljalo v teh dneh, je priziv skupine 15 docentov tukajšnje visoke šole za sodobne jezike proti upravi univerze, ker jih ta ni uvrstila med redne profesorje, kakor bi bila morala po veljavnih zakonih. Nadaljnji priziv je vložilo združenje tržaških taksistov proti občinski upravi, češ da je ta nezakonito povečala število taksijev z 230 na 250 in izdala poleg tega še 45 začasnih dovoljenj.

Več prizivov se nanaša na izdajo gradbenih dovoljenj in na vprašanja v zvezi z uvajanjem novih regulacijskih aktov. Trije prizivi zadevajo trgovske obrate, med temi prizivi proti sklepu deželne uprave, da ne dovolji odprtje nove samopostrežne trgovine z živili v Krmnu.

Medtem se pričakuje razsodba de-

želne uprave sodišča v zvezi s prizivom zasebne stranke iz Padric, lastnice nekaterih parcel na področju pri Fernetičih, kjer bo nastalo »carinsko-trgovsko« območje tovarnega postajališča. Ustrezna razprava je bila 5. februarja letos, v kratkem pa naj bi sodišče izreklo razsodbo. Zasebna stranka je prek odstopa škoda vložila priziv proti ustreznim aktom deželne uprave (ki jo je zastopal odstop. Galletto) in republiškega odbora, ki jo je zastopal odstop. Sanzin). Poleg nekaterih proceduralnih pomanjklivosti je stranka navedla, da se navedena zemljišča nahajajo na področju, ki ga zajema eden izmed kraskih rezervatov, ki jih predvideva tako imenovani zakon »Belci« o zaščiti naravnih znamenitosti tržaškega Krasa (zakon št. 442 z dne 1. junija 1971). Na razpravi se je izkazalo, da sega področje, ki je po načrtih določeno za nadaljnjo gradnjo tovarnega postajališča, globoko na območje, ki je na zemljevidih zahtevano kot rezervat št. 3a. Po mnenju stranke je z občinskimi urbanističnimi načrti nemogoče posegati v materijo, s katero se ukvarja »posebni« namembni zakoni, kakršni je zakon Belci o kraskih rezervatih. Sodišče naj bi torej razveljavilo določbe regulacijskega načrta republiškega odbora, ki namerava drugim dejavnostim zemljišča v okviru 3. krškega rezervata.

V zvezi s tovarnim postajališčem

ka za poseg v Rimu, medtem ko določa vrsto rokov za druge programske obveznosti. Prav zato sta KPI in PSI predlagala določitev teh rokov, župan Spaccini pa je predlog sprejel in se v kratki izjavi ob zaključku razprave obvezal, da bo spoštoval rok, za katerega so se zavzeli socialisti: to pomeni, da bo morala delegacija v Rim najkasneje do jeseni.

Vprašanja slovenske narodnostne skupnosti pa so bila vseskozi prisotna med razpravo, in ne samo v zvezi z nameravano delegacijo. Tako je prav prof. Pesante med drugim ugotovil, da vse stranke, ki so sodelovale pri pripravi programa, se pravi stranke ustavnega loka, soglašajo o načelnih vprašanjih, ki se tičejo globalne zaščite, medtem ko nesoglasja obstajajo le glede poti, ki bi bile najbolj primerne za doseg tega rezultata. Komunist Costa je poudaril stališče, po katerem je priznanje rabe slovenščine v izvoljenih svetih ni potreben za konodajni akt, dodal pa je, da bo zaščita slovenske narodnostne skupnosti preizkusni kamen, ki bo pokazal, ali je novi odbor sposoben uresničiti programske obveznosti. Za demokristjana Richetta je raba slovenščine v izvoljenih svetih samo eden od elementov globalne zaščite, ni pa najvažnejši. Važno je predvsem, je dejal, da se ustvari tako ozračje omikanega sožitja, ki naj omogoči svobodno razvoj slovenske skupnosti.

Daljši poseg o tej tematiki je imel predstavnik KPI Spetić, ki je govoril o vprašanjih globalne zaščite in rabe jezika. Glede prvega je ugotovil, da je v Trstu in v deželi že dozorela zavest, da pomeni zaščita manjšine ne samo element povezave in odnosov prijateljskih in sodelovalnih s sosednjimi narodi, ampak tudi element bogatitve, ki je nujno potreben v tej razvojni fazi deželne skupnosti. Nasprotno pa KD zaostaja za tem razvojem ter zavira reševanje problemov, medtem ko bi prav nasprotno morala braniti jezikovni pluralizem, demokracijo kulturne, enakopravnost manjšine z večino in zaščito njene avtonomije, ko pa se stalno sklicuje na vrednote svobode. Potem ko je ugotovil, da je tržaški občinski svet odobril že več resolucij in dokumentov o globalni zaščiti Slovencev in s tem zavrnili preživetje demokratske koncepte, je o postopnosti, je Spetić poudaril, da je sedaj čas, da se sedam sledijo konkretna dejanja. Parlament naj razpravi o zakonskih predlogih KPI in PSI o zaščiti Slovencev, pa tudi o drugih predlogih, ki bi jih sama vlada morala pripraviti glede na obveze iz Osimu. Prav zato je prišel čas, da občinski svet, krajevne uprave in demokratične sile z enotnim in neposrednim pritiskom vzpodbudijo parlament, naj se loti tega problema, ter da jasno pokažejo političnim silam, da to zahteva demokratični Trst, da to zahtevajo italijanski demokrati skupaj s Slovenci.

Glede pravice do rabe slovenščine v izvoljenih svetih pa je Spetić dejal, da je to vprašanje lahko pokazatelj obstoja politične volje, da se odpre nova faza v demokratičnem življenju naših krajev. Pri tem je zavril traditve načelne deželne svetovalske skupine KD Colonia o domnevem »negodovanju Slovencev po Osimu«. Nasprotno je Spetić poudaril, da je Osimu povzročil razburjenje in nezupanje prav znotraj demokratskega sistema oblasti. Samo tako si namreč lahko razlagamo —

Deželni svet je na včerajšnji seji izvolil za novega podpredsednika skupščine komunistu Maria Bettoli, ki prevzema tako posle bivšega podpredsednika, prav tako komunisti, Antonia Moschioni. Moschioni je namreč odstopil s tega mesta po izvolitvi za predsednika druge stalne posvetovalne komisije deželne sveta, pristojne za vprašanja kmetijstva, gozdarstva in gospodarstva hribovitih področij.

Novi podpredsednik Mario Bettoli se je rodil leta 1925 v Valloncellu pri Pordenonu. Med vojno se je udeležil odporniškega gibanja v okviru partizanske formacije »Garibaldi Friuli«. V drugi in tretji svetovni vojni je bil poslanec v parlamentu za PSI, od leta 1964 pa je delal v svetovalec, najprej za PSIUP, pozneje pa za KPI. Je aktiven sindikalist (CGIL) in član deželne vodstva KPI.

Za novega podpredsednika deželne skupščine je bil M. Bettoli izvoljen na podlagi tajnega glasovanja. V dvorani je bilo prisotnih 52 svetovalcev, 21 svetovalec je glasovalo »da«, 29 svetovalec je oddalo belo glasovnico, 1 se je vzdržal, in glas pa se je izgubil. Pred glasovanjem je predsednik skupščine Pittoni prebral pismo, s katerim je prejšnji podpredsednik Moschioni podal odstopko, nato pa se je Pittoni zahvalil Moschioniju za njegova prizade-

vanja na podpredsedniškem mestu, hkrati pa mu je zadelo plodno delovanje na čelu druge stalne komisije. Preden se je začela razprava o raznih vprašanjih, ki so jih sprožili posamezni svetovalci, je svetovalec Baracetti (KPI) opozoril na vrsto kritik, ki so jih izrekli deželni predstavniki Vsestranske zveze italijanskih občin na račun srednjeročnega načrta deželne uprave za štiriletnje 1976-79. Baracetti je predlagal, naj bi se načelniki svetovalskih skupin v deželni svet sestali na poseben način. Svetovalec Dušan Lovriha (KPD) je opozoril predsednika Comellija na vprašanje, ki sta ga sklenila svetovalec Baracettijem in Lovriha na deželno vlado v zvezi z nezadovoljnim početjem šolskega skrbništva v Vidmu, ki je prepovedalo poštolski pouk slovenskega jezika v Ukvah. Lovriha je postavil zahtev po hitrem odgovoru in predsednik Comelli se je obvezal, da bo na vprašanje odgovoril na prihodnji seji.

Sledila je vrsta odgovorov na vprašanja svetovalec. Posamezne probleme, na katere se bomo še povrnili, so orisali odborniki Cociani, Giust, Rigutto, Stopper in Mizzau. Sledila je razprava o zakonskem predlogu, ki podaljša časovno prečiščenost poslovanje deželne uprave za leto 1976 za mesec dni, to je od konca marca do konca aprila leto. Za normo so se izrekli vse svetovalske skupine razen KPI, katere svetovalci so se vzdržali. Svetovalec Baracetti je v glasovalni izjavi dejal, da se bo skupina KPI, ki sicer ne soglasja s stalnim odlaganjem najrazličnejših sklepov, tako tudi kar zadeva načrtovanje nadaljnjega razvoja dežele, kar se odraža tudi v vsakotnem proračunu, pri glasovanju vzdržala, da ne bi povzročila mrtvila v poslovanju, kar bi bilo posebno škodljivo v tem trenutku neugodne gospodarske konjunkturo.

SINOČI V PRENAPOLNJENI DVORANI KULTURNEGA DOMA

ZMAGOSLAVJE OKTETOVEGA PETJA
OB NJEGOVEM SREBRNEM JUBILEJU

Od renesanse preko umetnih do slovenske ljudske pesmi in pesmi drugih narodov - vse na razponu pristnega podoživljanja in umetniške interpretacije

Pred 25 leti je Slovenski oktet prvič nastopil v Trstu. Takrat je bil prav na začetku svoje dejavnosti. Potem je še in še prihajal in sedaj ob svojem srebrnem jubileju je zopet naš dragi gost — bolje: naš dobi znanec. V tem razdobju se je tudi njegova sestava večkrat menjala in če nas spomin na varu, sta v današnjem Oktetu le še dva iz »prve garniture, iz garniture Lipuščka, bratov Petrovičev, Šulca, Kogojca, Dermote... u sta Kozlevčar in Grošelj. Menjati so se ljudje, toda ime je ostalo in z njim slava tega reprezentativnega slovenskega komornega vokalnega ansambla — slava, ki je obšla svet, s slavo pa tudi ime Slovenije in Jugoslavije. Povsod, kjerkoli je nastopal, je bil Slovenski oktet imeniten ambasador lepega, umetniškega petja, bil je ambasador male deželice med Alpami in Panonijo in njene velike pevke in srčne kulture.

To, da je Slovenski oktet bil v tem 25-letnem razdobju večkrat gost, pa ima tudi še drugačen pomen. Lepo ga je poudaril njegov predstavnik Bogdan Pogacnik v svoji zahvali za pozdravne besede predstavnika Glasbene matice Dušana Hreščaka in v zahvali za priložnostno darilo, ko je dejal, da pesem ne pozna meja, se zlasti pa jih ne pozna, ko gre za tisto mejo, ki nas deli od matičnega telesa. Razmeroma pogosta gostovanja Slovenskega okteta pri nas so potrdila našega emotivnega narodnega in kulturnega prostora, ki je potrdilo tega emotivnega prostora tudi dejstvo, da je bil prav letos eden izmed naših u-

metniških ustvarjalcev — prof. Černigoj, deležen najvišjega kulturnega priznanja matične domovine — Prešernove nagrade.

Vse to pa je seveda bil tudi sinotni razlog več, da koncert Slovenskega okteta ni bil samo umetniško doživetje v smislu interpretativnih, kvalitativnega ansambla, pač pa tudi v predsempirski praznik, kajti v praznik v smislu ljudskega se je spremenil zlasti z drugim delom in obveznim dodajanjem, ko so se tudi pevci sprostiti in se polistovetili z razpoloženjem poslušalcev in ko je stara, domača slovenska pesem, še enkrat zablestela v vsej svoji, duha našega naroda izražajoči, vsebini.

Kot je že ustaljeno v Oktetu, tudi danes, je tudi tokrat začel svoj splošno z renesančnimi skladbami s posebnim poudarkom na našem domačem Gallusu — Petelinu. Od starih njegovih so nam najbolj ugajale »En ego campana« z delitvami niansiranjem, »Praeparate corda vobis« z zanesljivo intonacijo in pa »Ascendit Deus« z blestecim prelivanjem glasov. Slišali smo še znano di Lassova »Bon jour mon coeur« in pa Bachovo »Pridi sladka smrt«. V naslednji skupini so se zvrstile umetne Pahorjeve »Oče naš hlapca Jerneja«, Srebotnjakova »Bori«, Gabrijelčeva »Vetri v polju«, Kozinova »Obroč« in Simonijeva »Buskela«. Najpopolnejšo glasovno zlitost in interpretativno poglobljenost je Oktet dosegel v »Borih«. Malokdaj smo jih slišali tako čudovito zapete. Neustrezni dvorane za komorno nastopanje poleg samih kompozicijskih značilnosti, je naobr zveza pri-

pisati, če taka zlitost ni prišla do izraza tudi pri ostalih skladbah razen pri »Buskela«, ki pa imajo že izrazitejšo ljudsko barvitost.

V drugem delu je oktet zapel najprej Simonijeva »Primorski partizan« — lirčno nastrojeno skladbo s solistoma Ambrožem in Čadežem, potem Krekovo prekmursko ljudsko »Marko skače«, pa Venturinijevo nežno »Nocoj pa oh nocoj« s solistom Čadežem in Vrabčevu ljudsko »Bratci veseli vsi« z imenitnim vokalnim pojucanjem v blestecem ritmu. V Mihelčičevi koroski ljudski »Pubič sem star šele 18 let« smo lahko občudovali zvoke solo tenorista Ambroža. Mokranjeva »Proa rukoveta« je bila podana v ustrezni tonski značilnosti in ritmiški s solistom Čadežem in duetom Čadež-Grošelj. Sledila sta moravska ljudska »Ej hora, hora« in škotska ljudska »O Wally, Wally« s solistoma Grošljem in Ortelijem-Galijeva »La montanara«, ki pa se bolj podaja večjemu zboru. V Zarova »Večer- nem zvomu« je ob čudovitem pozvnanju prišel do polne veljave Čadežev mehi tenor, v črnski duhovni »Old man River« pa Čarejter globoki smorni bas.

V dodatku nam je Slovenski oktet poklonil še korosko »N'man čez izaro«, rusko »Kalinka« s solistom Koresom, na splošno željo pa »Ribniško« z nepopolnim solistom Kozlevčarjem in basistom Čarejem, pa še Kernjakovo korosko »Mojeje« s solistom Grošljem in za konec »Zabe«.

Potem je ta osemčlanski vokalni orkester utihnil, toda melodija iz njegovih glasov je še plavala nad razhajajočim se občinstvom, ki je spet enkrat zapuščalo Kulturni dom osrečeno z lepoto pesmi.

j. k.

SINOČI V VERDIJU

Izvirna predstavitev
Hoffmannove Coppelie

Letošnja izbira baletne predstave v okviru operne sezone tržaškega Verdija je dvakrat posrečena: prvič zaradi dela samega in drugič zaradi uprizoritve. Coppelie, pristo prirejena po pripovedki E. T.A. Hoffmanna na glasbo Lea De Libesa, je zadnja velika predstavina francoskega klasičnega romantičnega baleta, ki pa si je za prešerno slovo od ožne romantike dovolila dve varijanti: gre namreč za Komedijo s srečnim koncem. Vsebinske primere vsebujejo poleg, v baletu vedno prisotnih, ljubzenskih zapletov, tudi nekaj takih, ki danes doživljajo pravi preporod, kot so na primer mogoče sile podzvesti in čarodajskega. Vendar nič strahu, vse je le lahka pretveza za smešne situacije z zaključnim zmagovalnim ljubezni. Francosko šaljivost in igrivost je še poudarila duhovita koreografija Rolanda Petita, ki je tudi umetniški vodja nastopajočega Marsejskega mestnega baletnega ansambla. Kot solistka je v vlogi, ki je zahtevala veliko virtuozizma, odlično zaplesala Liliana Cösi in bila tako kos svojemu slovesu. Sicer pa je koreograf, ki je tudi nastopil v vlogi Coppelie, zahteval od vseh plesalcev, poleg baletnega znanja, tudi veliko mero igralske sposobnosti. Njegova je tu di zasluga, da je vnesel v vsebinski potek več doslednosti kot je bilo v prejšnjih postavitvah. Zelo številno občinstvo je bilo sprva malce presenečeno nad tako igrivimi načini poudarjanja, ki pa ga je kmalu prevzel in zažabil v veselo brezskrbnost, ob koncu predstave se ploskanje ni ni ni hotelo početi.

b.

DRUGE VESTI
NA ZADNJI STRANI

POSVETOVANJA O DOMAČEM KMETIJSTVU

Nabrežinski župan sprejel
predstavnike Kmečke zveze

Načrtovanje kmetijstva v okviru kraške gorske skupnosti

V okviru priprav na bližnji občni zbor, ki bo 14. marca v Kulturnem domu, se nadaljuje posvetovanje Kmečke zveze z javnimi ustanovami, združenimi organizacijami in delavskimi sindikati.

Tako je včeraj delegacija strokovne organizacije kmetov s Tržaškega, ki so jo sestavljali podpredsednik Debeliški odbornik Antonič ter tajnik Volk in tehnik Bukovec, obiskali občinsko upravo v Nabrežini, kjer so jih sprejeli župan, poslanec Škerk in svetovalec Colja.

Predmet razgovorov je bila potreba po večjem in stalnejšem zavemanju vseh pristojnih ustanov, tudi občinskih uprav, pri naporih za preobrnitev krize kmetijstva tudi v krajevnem okviru, v času, ko je opaziti večje razumevanje za potrebe te panoge ob splošni gospodarski krizi, ki je po eni strani tudi posledica krize kmetijstva, po drugi pa ne omogoča več niti zaposlovanja delovne sile iz kmetijstva in industrije. Govor je bil o urbanističnih vprašanjih, o spodbujanju kmečkih turizma, o vodi za namakanje, o nezadovoljstvu nad pojavom neveljskih izletnikov, o poljskih poteh. Posebno pozornost so posvetili potrebam po čimprejšnji dograditvi in začetku delovanja združenega hleva v Sempolju in možnostim načrtovanja kmetijstva v okviru pristojnosti kraške gorske skupnosti ter o sodelovanju občin pri pripravi novih študij o perspektivah kmetijstva v naši pokrajini. Dogovorili so se tudi o nadaljnjih stalnejših stikih med kmečkim sindikatom in občino, ki ima namen na ustreznih način slediti vprašanjem kmetijstva.

Gledališča

VERDI

Balet »Coppelie« v izvedbi Marsejske baletne skupine pod vodstvom koreografa Rolanda Petita, bodo ponovili drevo ob 20. uri (reda B/A), jutri ob 20. uri (reda C/B), v petek ob 20. uri (red E), v soboto (red S) in v nedeljo (red D).

Zaradi povpraševanja bo 2. marca izredna ponovitev izven abonmaja Verdijeve opere »Traviata«. Vstopnice so na razpolago pri gledališki blagajni, tel. 31-948.

ROSSETTI

Ob 20.30 »red prosti« ponovitev De Vegovega dela »Fuentesvejuna« v izvedbi Stalnega gledališča iz Bocna. Šesta abonmajska predstava. Rezervacije za vse ponovitve pri osrednji blagajni, Pasaži Protti. Zadnji teden.

AUDITORIUM

Teatro Stabile - Rassegna auditorium: danes ob 20.30 Shakespearov »Othello« z M. Foschi, R. Herlitz in E. Carta. Režija G. Lavia. Veljajo odrezki Rassegna. Abonement 30 in 20 odst. popusta. Rezervacije pri osrednji blagajni, Pasaži Protti. Jutri edina predstava ob 18. uri.

Kino

La Cappella Underground 19.00-21.30 do nedelje, 29. t.m. »Alice non abita più qui«, režiser Martin Skorse.

Ariston Danes zaprti. Jutri: »Star dost«, barvni film, prepovedan mladini pod 14. letom.

Mignon 16.00, 19.00, 22.10 »Tutti insieme appassionatamente«. Igra Julie Andrews.

Gratiello 16.00 »La donna della domenica«. M. Mastroianni, Jacqueline Bisset in Jean Luis Trintignant. Fenice 16.00 »Marlowe, il poliziotto privato«. Igrata: Robert Mitchum in Charlotte Rampling. Barvni film. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Excelsior 15.30, 17.40, 19.55, 22.15 »Tefloni bianchi«. Barvni film. Igrajo: Agostina Belli, Cuchi Ponzi, Vittorio Gassman, Ugo Tognazzi. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Nazionale 16.00 »Il trafficante«. Barvni film, v katerem igra Carlo Giuffrè. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Eden 16.00 »La supplente«. Igrajo: Carmen Villani, Dayle Haddon in Carlo Giffari. Barvni film. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Ritz 16.00 »Mondo di notte - oggi«. Dokumentarni film. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Aurora 16.00 »Pasqualino Settebellezze«. Giancarlo Giannini. Barvni film. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Capitol 16.00 »Ispezzore Branningam, la morte segue la tua ombra«. Igra John Wayne. Barvni film. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Crissallo 16.30, 18.15, 20.00, 22.00 »Bersaglio di notte«. Igra Jene Hackmann. Barvni film. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Moderno 16.30 »I tre giorni del Condor«. Igra Robert Redford, barvni Film. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Ideale Danes zaprti. Jutri: Otroški ples v maskah ob 14.30.

Impero 16.30 »Frankenstein junior«. Igrata G. Wilder in M. Feldman. Vittorio Veneto 16.30 »Un tipo con una faccia strana ti cerca per ucciderti«. Igra Barbara Bouchet, prepovedan mladini pod 18. letom.

Radio 16.00-22.00 »Terror, il castello delle donne maledette«, barvni film.

Astra 16.00 »Spazio 1999«. Barvni znanstvenofantastični film.

Abbazia 16.00 »Le tombe dei resuscitati ciechi«. Barvni. Igrata: John Burnes in Helena Harp. Prepovedan mladini 14. letom.

Volta (Miže) Do 3. marca zaprti zaradi pustnega plesa.

PD KRAŠKI DOM
REPENTABOR
sklicuje tretji redni občni zbor danes, 25. t.m., ob 20. uri v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju v občinski kopalnici v Reputu z občajnim dnevnim redom. Vabljeni člani in prijatelji društva.

MOŠKI PEVSKI ZBOR
TABOR - OPČINE
priredi
26., 27., 28. FEBRUARJA
NA BRDINI

PUSTNO OSMICO
DOMAČA VINA
IZVIREN PRIGRIZEK

Prispevki
Za bolnega Marija Ivašiča darujejo: Ferdinand Rukin 5 tisoč, Francka, Dragica in Anči Cok (Lonjer 422) 15.000, Marija Kralj 2.000, družina Grčić (Palena) 2.000, Francka Pravič 3.000, Rudolf Hrovat 2.000, Pavla Ravbar 2.000, sestriz Bizjak 5.000 lir.

V počastitev spomina Angele Pahor daruje Leonora Krizman 10.000 lir.

V spomin na Marčela Siego daruje Franc Brus 5.000 lir za TPZ.

V počastitev spomina Marčela Siega darujeta Zora in Libero Polojec 10.000 lir za Slovensko dobrodelno društvo.

Nameste cvetja na grob Luciana Bertocchi daruje družina Pregarc 2.000 lir za PD F. Venturini. V isti namen daruje Zora Sancin 2.000 lir za PD F. Venturini.

PREŠERNOVI PROSLAVI V SAMATORCI IN GABROVCU

Prebivalstvo je z množično prisotnostjo izpričalo svojo globoko narodno zavest

Pester spored, ki ga je pripravila izključno mladina

Na ponedeljkovi (v Samatorci) in na večerjski Prešernovi proslavi v Gabrovcu, ki sta ju priredili domači društvi DR Družba zvezda in SK Kras s sodelovanjem osnovnošolske mladine, je prebivalstvo iz zgornje občine še enkrat izpričalo z množično prisotnostjo svojo globoko narodno zavest in vzvišeno vrednotenje kulturnega izročila, ki je temeljni kamen in osnova za obstoj ter razvoj sloherne narodnostne skupnosti. Ta kulturna zavest, budnost nad neprecenljivimi moralnimi vrednotami, enoten nastop za priznanje vseh narodnostnih pravic so potrebni in aktualni predvsem danes, ko se žal moramo 31 let po razpadu fašistične strahovlade, še zmeraj potegovati za priznanje naših osnovnih pravic, kot je svobodno izražanje v materinem jeziku v izvoljenih svetih, na raznih uradih, na sodišču, skratka tam, kjer naša narodnostna skupnost deluje kot aktiven dejavnik v družbeno-političnem življenju. Globoka miselnost, idejnost in umetniška višina literarnega ustvarjanja Prešerna, po katerem slavimo kulturni praznik, pa tudi Cankarja in Ketteja, katerih 100-letnico praznujemo prav letos, sta oplenitili in obogatili zavest našega naroda, ki najde prav v izročilu svojih plemenitih prednikov moč, da kljub vsakodnevnemu kršenju in prikrajševanju osnovnih človeških pravic ponosno kljubuje in se zavzeto bori za boljše bodočnost. Kdaj bo ta boj slovenske narodnostne skupnosti vendarle kronan z uspehom? Odgovor je težak in enostaven obenem: treba po preživljeno čakati in požirati grenke izkušnje ne bo vladajoči razred že enkrat pokazal tisto politično voljo za pravično rešitev manjšinskih pravic, katero sedaj žal pogrešamo. V tem duhu je bil smiselno zasnovan slavnostni govor mladince I. gorja Castellania.

Pester spored, ki ga je napovedovala brhka Dorica Milčič, se je smotno prepletal in zlivl v do vršeno celoto ter ga ba lahko označili kot pravi festival domače mladine, da je pokazala svoje znanje in angažiranost v številnih dejavnostih, s katerimi se udeležuje. Res pohvalna je pobuda, da so program pripravili in v njem sodelovali iz ključno mladi, katerih starost se približno suče od settega do dvajsetega leta. In zasluga teh zavzetih mladih kulturnih delavcev je, da to vsakoletno srečanje zadobilo je prav posebno obeležje, svežino, je pomenilo čustev teh mladincev je napenila srca vseh prisotnih s tisto odločnostjo in prepričanjem, ki ju potrebujemo na vsakem koraku.

Osnovnošolska mladina se je predstavila z izborom treh pesmi, ki jih je zapel otroški zbor pod vodstvom profesor glasbe Jerjela, z dvema recitacijama, s predvajanjem diaprozov, in z zaključno glasbeno točko s flavtami, kar je bil le del programa

petkove šolske Prešernove proslave. Med programom je nastopilo tudi sedem domačih glasbenikov (Andrej Milčič, Miran Furlan, Rado Milčič, Dario Antonič, Bruno Pegan, Jordan Rebuta in Maurizio Lorenzi), gojenec Glasbene matice, ki so s harmonikami in s kitaro nudili poslušalcem lep užitek.

Recitacije nekaterih Prešernovih in Kettejevih pesnitev so občutno podali Loredana Sedmak, Joško Milčič, Vesna Doljak, Nataša Škrk in Boris Pegan, medtem ko je Vilma Širca prebrala Cankarjevo črtico «Skodelica kave».

V zaključni točki je nastopil do-

SPD 1. GRUDEN IN ŠD SOKOL

pridedita v torek, 2. marca

PUSTNI PLES

Vpisovanje bo v društvenih prostorih danes, 25., in jutri, 26. februarja od 18. do 20. ure.

NA POBUDO NOVEGA DRUŠTVENEGA ODBORA

Lepa Prešernova proslava p. d. «Slavec» iz Ricmanj

Potrjena resolucija o enakopravnosti slovenskega jezika

V soboto je prosvetno društvo Slavec iz Ricmanj proslavilo največjega slovenskega pesnika Franceta Prešerna. Po nekajletnem mrtvili je v tej vasi prosvetna dejavnost spet zazvela, kar je bila želja vseh prebivalcev, ki so dvorano polnoštevilo zasedli.

Uvodoma je domača godba na pihala zaigrala nekaj skladb, društveni predsednik Enj Kuret pa je imel priložnostni govor. Podal je nekaj misli o slovenskem kulturnem praz-

RESOLUCIJA

Prisotni, zbrani na prireditvi ob slovenskem kulturnem prazniku v Ricmanjih dne 21. 2. 1976

odločno obsojamo nedemokratske ukrepe videmskega šolskega skrbnika, protestiramo proti krivičnemu odnosu tržaške občinske in pokrajinske uprave ter deželne vlade do slovenske narodne skupnosti. Zahtevamo od pristojnih oblasti, da spoštujejo čl. 3 in čl. 6 republiške ustave ter čl. 3 posebnega deželnega statuta.

Izražamo našo solidarnost ukovskim rojakom in vsem, ki se zavzemajo, da se izvaja enakopravnost slovenskega jezika.

mači mladinski mešani pevski zbor Rdeča zvezda, ki je pod vodstvom Janka Obveda zapel Saterjevo «Po zimi iz šole», tržaško narodno «Kej me b's taku zamjeru» in Premrlovo «Zdravljica».

Dismo uredništvu

V Ljubljani na pošti je telefonski imenik za province Gorica, Pordenon, Trst in Videm (Udine) od leta 1973.

Ker ga stranke zelo uporabljajo in gre čez roke v roko, je seveda že dotrajan, ter manjka po več strani telefonskih naročnikov, oziroma njihovih imen.

Zaželeno je, da bi generalna pošta na direkijo v Trstu poslala nov imenik za leto 1976. Saj je to v interesu uporabnikov, oziroma naročnikov v tem telefonskem imeniku, kakor tudi v interesu PTT v Trstu.

Stanko Skočir
Ljubljana

GORIŠKI DNEVNIK

NA SEJI ŠTEVERJANSKEGA OBČINSKEGA SVETA

Izglasovana resolucija proti prepovedi rabe slovenščine v izvoljenih organih

Svetovalci so podprli tudi resolucijo o prepovedi pošolskega tečaja slovenščine v Ukvah - Upravnega značaja zadnji del ponedeljkove seje

Tudi števerjanski občinski svet je na svoji zadnji seji, ki je bila v ponedeljek zvečer, razveljavil odločbo stališče do dveh dogodkov, ki sta povzročila upravičeno ogorčenje slovenske narodnostne skupnosti ter vseh demokratičnih in naprednih sil. Občinski svet v Števerjanu je namreč soglasno izglasoval resolucijo proti odločitvi notranjega ministrstva, ki je prepovedalo rabo slovenskega jezika v izvoljenih organih. Obenem so v Števerjanu sprejeli resolucijo proti odločitvi šolskega skrbništva v Vidmu, ki je prepovedalo župniku Mariu Garjupu, da je vodil pošolski tečaj slovenščine. Obe resoluciji bodo poslali notranjemu ministrstvu, goriški prefekturi, predsedniku deželnega sveta in odboru, deželni svetovalec in odbornikom, šolskim skrbništvom naše dežele, vsem občinam na Goriškem, predsednikom štirih pokrajin ter v vednost (drugo resolucijo) župniku Garjupu.

O prepovedi slovenščine v izvoljenih organih je v začetku seje spregovoril župan Stanislav Klanjšček, ki je dejal, da gre za grobo žalitev naše skupnosti. Omenil je, da bi se po tridesetih letih svobode, potem ko so partizanski enote osvobodile naše kraje nacističnih sil in ko je za to svobodo umrlo veliko številu slovenskih fantov in deklet, sploh ne smelo omenjati več takih dogodkov. Resnica pa je drugačna in v državi še vedno delujejo sile, ki nasprotujejo, da bi slovenski zamejci uživali svoje pravice. Vlada, je nadaljeval župan, izkazuje do nas tisto polovičarsko demokracijo, ki jo čestokrat karakterizira. Prepoved slovenščine v izvoljenih svetih ter prepoved pošolskega tečaja v Ukvah sta si v čistem nasprotju s členi republiške ustave, deželnega statuta, z manjšinskimi konferencami v Trstu in Gorici ter s pred kratkim podpisanim sporazumom v Osimu, kjer se je italijanska vlada obvezala, da bo slovenski narodnostni skupnosti v deželi Furlaniji - Julijski krajini nudila vse pravice, ki ji pritočuje.

K besedi se je oglašil tudi predstavnik manjšine Franc Komic, ki je to prepoved smatral za izredno sramoto. Komic je nato predlagal, da bi izglasovali resolucijo, v kateri bi števerjanski občinski svet zahteval globalno zakonsko zaščito Slovencev v Italiji.

Druga točka na dnevnem redu je zadevala obnovitev najemniške pogodbe za najem začasnih občinskih prostorov, kamor se je županstvo preselilo v pričakovanju, da bodo uredili občinski stavbo. Glede tega vprašanja je župan dejal, da pričakujejo, da bodo dela v občinskem poslopiju dokončana prihodnje leto. Zaradi tega so soglasno odobrili

Prispevajte za DIJAŠKO MATICO

V GORIŠKEM OBČINSKEM SVETU

S potrditvijo odborovega sklepa zaključena razprava o Ločniku

Za predlog so skoro strnjeno glasovali svetovalci sredinske večine - Sprejet dopolnilni sklep

Okrog polnoči, po skoro petih urah razprave, je večina v goriškem občinskem svetu, v ponedeljek, podprla predlog odborovnika za javna dela Zucalija, da se izda dokončno gradbeno dovoljenje zasebnemu podjetju, ki bo z raznimi državnimi o-lajšavami in na razlaščenem zemljišču, zgradilo na področju Ločnika 33 dragih stanovanj, v kateri se bodo, upoštevajoč predložene račune, lahko vselili ljudje z visokimi dohodki. Predlog je prejel s 22 glasovi, proti je bilo 15 svetovalcev, trije so se vzdržali. Ob glasovanju je bilo na seji 39 svetovalcev, manjka je le eden. Za predlog so glasovali demokrati, socialdemokrati in republikanci, proti so bili socialisti, komunisti, Slovenska skupnost in desnica, vzdržali pa so se demokratična Polmonari in Stabon ter misin Romoli.

Včeraj smo že poročali da so, po zaključku razprave, malo pred 22. uro načelniki treh sredinskih skupnosti predlagali dopolnilo k odborovnemu sklepu, po katerem naj bi komisija svetovalcev ugotavljala, če ne ob zaključku gradnje, Komunist Battello in liberale Fornasir pa sta predlagala dopolnilo, s katerima naj bi ta komisija ugotavljala tudi možnost podeljevanja stanovanj. Načelniki skupin so se nato več kot uro na ločenem sestanku, župan je namreč svoje prekinil, menili o vsebini del dodatkov. Ko je župan svoje spet odprl, ni bilo besedilo vseh levcit. Tako so tudi to besedilo spremenili in zanj so glasovali skoro vsi svetovalci razen treh misinov. V komisiji po pet svetovalcev. Nato pa je prišlo do glasovalnih izjav in zastopniki strank so potrdili svoja že znana stališča. Dva demokratijska svetovalca iz Ločnika sta izjavila, da se vzdržujejo, ker se ne moreta izneveriti mnenju ločniškega prebivalstva (v dvorani smo med publiko opazili zelo veliko ljudi iz tega goriškega predmestja), da pa nima njun glas značaja protesta proti odboru.

Sledilo je glasovanje, ki je dalo rezultat, ki smo ga omenili v začetku našega članka. Ponovna seja bo v ponedeljek.

nadaljevanje najemniške pogodbe za dobo treh let.

Svetovalci so nadalje odobrili sklep ožjega odbora za najem predujma v višini 10.000.000 lir pri Goriški hranilnici. Prav tako so soglasno odobrili najem posojila 140 milijonov lir za gradnjo osnovne šole.

V nadaljevanju seje so svetovalci odobrili sklep ožjega odbora, ki se je nanašal na deželno podporo za proslavo 30-letnice osvoboditve. Za to podporo, je dejal župan, je prišlo do nevesčnosti, ker je dežela zahtevala nekatera pojasnila. S tem v zvezi so na ponedeljkovi seji razdelili med svetovalce brošuro, ki je jo občinska uprava izdala ob priložnosti proslave 30-letnice osvoboditve v Števerjanu. Brošura obseva fotografsko dokumentacijo a-prilske proslave ter govor, ki ga je na tej prireditvi imel števerjanski župan.

Med takšno sejo so svetovalci sprejeli preklic imenovanja dr. Tristana

Pavšica in odobrili sklep ožjega odbora po imenovanju novega občinskega zdravnika, ki bo dr. Giovanni Belli.

Miljski župan G. Millo izvoljen za podpredsednika področnega prometnega konzorcija

Na sinočnji seji članov področnega prometnega konzorcija za tržaško in goriško pokrajino, ki je bila v Trzinu, so komunistični in socialistični svetovalci z večino glasov izvolili za podpredsednika področnega konzorcija miljskega župana Gastona Milla. V trenutku, ko pismo, se se niso pričele volitve za izvolitev sedmih članov upravnega sveta.

Prijateljstvo med Doberdobom in Škofjo Loko



Med svojim obiskom na Goriškem so pevcu zbora «Alpina» iz Žitov obiskali tudi razne kraje v naši pokrajini. Poročali smo že, da so sodelovali na Prešernovi proslavi v dvorani društva «Naš Prapor» v Pevmi in nato imeli samostojni koncert v dvorani društva «Oton Zupančič» v Štandrežu. Ogledali pa so si tudi razne kraje v naši pokrajini in bili na kratkem obisku v Dober-

dobu, v Trzinu, Ronkah, Redipagli in Sovodnjah.

Med svojim obiskom so se spomnili tudi sovratkov - pevcev prosvetnega društva «Jezerce» iz Doberdoba. Na prijetnem sudežju so zastopniki društva iz Žitov poklonili plaketo s planinskimi čevlji in doma napravljen oipko zastopnikom doberdobskega društva. Na naši sliki vidimo pevce zbora žirovskega zbora Slobodana Poljanca, ki izročajo darila odborniku prosvetnega društva «Jezerce» Janku Gergoletu. Snidenju so prisostvovali tudi Viki Zekelj, vodja godbeno - pevске sekcije žirovskega zbora «Alpina» in Alojz Rogelj, predstavnik občinske skupščine Škofje Loka ter tajnik Slovenske prosvetne zveze Marko Waltritsch in podžupan doberdobske občine dr. Maro Lavrenčič. Zastopnik doberdobskega zbora je gorenjskim rojakom izročil nekaj izvodov domačega glasila «Naš Kras».

Nove prodajne cene mesa

Pokrajinski odbor za cene je imel prejšnji dan sejo, na kateri so preučili vprašanje prodajnih cen mesa v goriški pokrajini. V zvezi s tem so izdali tudi odlok s katerim odpravljajo predben odlok z dne 4. novembra 1975. Takrat so cene določili na podlagi uvozne cene žirovskega mesa, ki je bila 1.300 lir za kilogram. Sedaj pa se je to meso podražilo, stane namreč 1.450 lir. Ta cena velja za meso kupljeno v jugoslovanski klavnicni, ni seveda vsota carina še manj pa zaslužek uvoznika.

Zaradi teh 150 lir poviška je pokrajinski odbor za cene določil tudi nove maksimalne prodajne cene mesa. Najvišja možna dovoljena cena za goveji file je 4.600 lir, za kilogram rožbiza je najvišja možna prodajna cena 4.200 lir, cene zrezkov zadnjega dela naj bi dosegle največ 3.650 lir.

Po prefektovnem odloku morajo i- meti mesari v vsej Goriški zgornj omenjeni cenik razstavljeni.

Tečaj prometne vzgoje za goriške solarje

V teh dneh se bo že dvanaestič pričel tečaj prometne vzgoje za goriške solarje četrtih in petih razredov ljudskih šol, na katerem bo sodelovalo 713 učencev iz petdesetih razredov. Za tečaj bodo tudi letos skrbeli mestni stražniki in ljudskosolski učitelji, v sodelovanju z avtoklubom. Ob zaključku tečaja, v prvi polovici maja, bodo ustrezni izpiti s praktičnimi vajami v posebnem prometnem parku, ki ga bo do zato nalašč uredili. Najboljšim učencem bodo podelili pokal, kolajne in priznanja in vrsto koles. Kolajne bodo dobili tudi učitelji razredov iz katerih bodo trije najboljši učenci. Kot smo izvedeli se bo tečaj vršil tako in italijanskem kot v slovenskem jeziku.

V PRIREDBI «SKUPINE 75» IN REVIJE «DAN»

«DIA PRIMORSKA 75» V KLUBU «S. GREGORČIČ»

V petek bodo prikazali 144 diaprozitivov amaterjev z obeh strani meje

Prihodnji petek, 27. t.m., bo v klubu «S. Gregorčič» v Gorici otvortena projekcija izbranih diaprozitivov na letošnji razstavi «Dia Primorska 75». Letošnjo razstavo so organizirali in režirali člani slovenskega fotokluba «Skupina 75». Skupno z uredništvom revije «DAN» so pripravili spominski katalog razstave z štirimi barvnimi reprodukcijami. Platinco kataloga je pripravil prof. Kladnji Palčič, pod vodstvom katerega je tudi slovenski Graficenter izdelal društveno diplomu. Tako platinco kot diplomu bo v sitotisku izdelal član fotokluba, Gorijan Viktor Čej v svojem serigrafskem obratku. Za nagrade pa je poskrbel likovni ustvarjalec Vlačimir Klanjšček iz Števerjana.

Pobuda, da na skupni razstavi sodelujejo vsi primorski fotografski amaterji, sledi doslej edini druževalni manifestaciji, ki je «Primorska poje», in zato, čeprav v svoji skromnosti, mora biti celezna pravilna pozornost. Razstava, letos že sedma na vrsti, je z letošnjo pririditvijo podvojila število udeležencev tako, da se je tudi njena ka-

kovostna raven znatno izboljšala. Na vsak način zadnja beseda in ocena je pripuščana širši publiki, kateri priporočamo, da se udeleži petkove otvoritvene projekcije. Na razstavo je iz devetnajstih različnih slovenskih vasi in mest poslalo svoje posnetke skupno 16 avtorjev. Žirija je imela zelo težko nalogo da od 436 dospelih izbere 144 posnetkov, ki bi tvorili ogrodje razstave. Tudi pri izbiri in dodeljevanju nagrad in pohval je imela težavno delo, kajti mnogo je bilo takih posnetkov, ki bi zaslužili priznanje. Razstava, smatramo, predstavlja le začetno točko, ko primorski fotoamaterji prvič skupno nastopajo in bodo to sodelovanje še podkrepili v bodočnosti, kot n.p.r. meseca junija, ko bodo skupinarji organizirali že tradicionalno razstavo črno-bele fotografije.

—jop—

V Kanali bodo odprli Debenjakovo galerijo

V Kanali bodo naposled le odprli stalno umetniško galerijo, ki jo bo do uredili v starem petstoletnem obrabnem stolpu, edinem od petih, ki je še ohranjen. Preuredili ga bodo, po načrtih zavoda za spomeniško varstvo, v stalno galerijo enega najpomembnejših sodobnih slovenskih grafikov, Rika Debenjaka, ki je kanalski rojak. Stolp je te dni odkupila krajevna skupnost z denarjem, ki ga je prispevala Temeljna kulturna skupnost Nova Gorica. Treba bo še dobiti sredstva za preureditev stolpa in Kanali u-pajo, da bodo priskočile na pomoč domače gospodarske organizacije. V zgornjem nadstropju stolpa bo stalna razstava Rika Debenjaka (ta je že daroval rojstnemu kraju 15 slik), v spodnjem nadstropju pa bodo prirejali priložnostne razstave.

V marcu v Novi Gorici Srečanje malih odrov

V marcu bo v Novi Gorici goriško Srečanje malih odrov, ki je postalo že kar tradicionalno in v prireditvi Primorskega dramskega gledališča iz Nove Gorice. Potekalo bo v treh krogih: od 11. do 14. od 18. do 21. in od 25. do 28. marca. Potlej običajnih gledališč sodelujejo letos tudi Jugoslovansko narodno pozorišče iz Beograda, Teater ITD iz Zagreba, Narodno pozorišče iz Sarajeva in Teatro nuova edizione iz Bolgne.

Gojenci Glasbene matice na koprskem radiu

V nedeljo so številni gojenci šole Glasbene matice iz Gorice obiskali radijsko postajo v Kopru in posneli tridesetminutno oddajo iz svojega učnega sporeda. S tem so predstavili veliko oddelkov, ki jih je naša šola do sedaj organizirala z velikim trudom in kljub vsem težavam v zvezi s pomanjkanjem kadra. Nastopili so po vrsti: Tanja Hmeljak, Katarina Tabaj, Emanuela Mazon, Erika Zavavlad, (klavir); Katja Baucan in Tatjana Čotič, (violina); Igor Gulin (harmonika); Boris Mermolja (prečna flauta); Dori Butkovič (kljunasta flauta).

Dogodek, ki spada v okvir vsestranskega pedagoškega prizadevanja učiteljev Glasbene matice priča o nenehnem razvoju šole in o kvaliteti njenega delovanja obenem pa pomeni za same gojence vr novih bogatih izkušenj in umetniških dosežkov na poti dolgoletnega truda.

I. M.

Kino

Gorica

VERDI 20.30 nastop gledališke skupine «La Serenissima» z delom «Emigranti».

CORSO 17.00—22.00 «Lo squalo». R. Shaw in R. Schneider. Barvni film. MODERNISSIMO 17.00—22.00 «Il giorno dello sciacallo». E. Fox in E. Porter. Barvni film.

CENTRALE 17.15—21.30 «Il magnifico mandrillo». Igrata Lando Buzzanca in Pamela Tiffin. Barvni film. Mladini pod 14. letom prepovedan.

VITTORIA 17.00—22.00 «Angela ... l'amore orientale e i suoi vizi proibiti». A. Lindstrom in R. Geisler. Barvni film. Mladini pod 18. letom prepovedan.

Tržič

EXCELSIOR 16.00—22.00 «Mezzogiorno e mezzo di fuoco». Barvni film. PRINCIPE 17.30—22.00 «Emanuelle nera». Barvni film.

Nova Gorica

SUCA «Operacija Hong Kong», ameriški barvni film ob 18.00 in 20.00. SVOBODA «Ne odnehai in se enkrat pokusis», ameriški barvni film ob 18.00 in 20.00.

DESKLE «Gospodar življenja in smrti», ameriški barvni film ob 17.00 in 19.30.

Včeraj-danes

Iz goriškega matičnega urada
ROJSTVA: Roberta Buffin, Flavio Minozzi, Marzia Blasina, Emilio Tosoratti, Tanja Jelen, Chiara Bergamin.
SMRTI: 61-letni upokojenec Aldo Botti.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽICU

Danes ves dan in ponoči je v Trzinu dežurna lekarna Sant'Antonio, Ul. Romana, tel. 40-497.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Danes ves dan in ponoči bo v Gorici dežurna lekarna Baldini, Ver-dijev Korzo 57, tel. 28-79.

MNENJA IN PREDLOGI ČEBELARJA

Deželna uprava naj poskrbi za skladen razvoj čebelarstva

Panji in čebelnjaki tvorijo imovino, ki bi je ne smeli zanemariti

Čebelarstvo je prav gotovo ena od tistih strok, ki jim pristojne oblasti in ustanove Furlanije - Julijske krajine ne posvečajo dovolj pozornosti in vendar je to stroka, ki bi bilo treba omogočiti čim širši razvoj iz več razlogov.

Ogledno s' pobilže to zanimivo in koristno panogo, ki je tudi širši javnosti manj znana. Z osnovnega spoznanja, da je delo s čebelami zdravilo, da ni prenaporno in da vsaj za amaterje ne zahteva velikih denarnih naložb, ne moremo tudi mimo ugotovitve, da je čebelarstvo v osnovnem posel. Druga pomembna ugotovitev je, da čebele poplačajo vse čebelarjev trud z odličnimi proizvodi. Glavni in najdragocenejši je med, velikega pomena pa je tudi cvetni prah, čebelje mleko in vosk. Poleg tega čebele oplajajo cvetje na sadnem drevju, kar je velikega pomena za sadjarstvo in druge kmetijske panoge. Proizvodi, ki nam jih nudijo čebele, so zelo kakovostna, zdravilna hrana za ljudi vseh starosti.

Upoštevajoč vsestranske koristi, ki nam jih prinaša čebelarstvo, so upravičena vsa sredstva in sile, ki jih bo naša država vlagala v to dejavnost. Omeniti je treba, da i- ma naša dežela odlične naravne pogoje za čebelarjenje. Čebelarjev je namreč pri nas zelo veliko in njihovi panji in čebelnjaki tvorijo i- movnino, ki je ne bi smeli zavreči ali zanemariti.

Čeprav ne smemo podcenjevati tega, kar so nekatere javne ustanove in posamezniki storili v prid čebelarstvu, je še veliko vprašanj, ki bi se jih bilo treba korenito lotiti. Dejstvo, da so se morali naši čebelarji v preteklosti in tudi danes dokopati do zadovoljivega čebelarstva znanja izključno z lastnimi izkušnjami in s prebiranjem ustreznih strokovnih literature, je ter-jalo od posameznih čebelarjev mnogo začasnih neuspehov, neprecenljivega truda, časa in denarja. Zaradi tega je med našimi čebelarji vseh slojev, zlasti pa med začetniki, ču-titi predvsem pomanjkanje strokov-njakov ali inštruktorjev, ki bi jih seznanjali z vsemi skrivnostmi pri- vlačne čebelarске stroke in da bi čebelarji lahko dosegli čim večje

uspeše s čim manjšimi stroški in trudom.

V ta namen bi bilo treba omogočiti razvoj čebelarstva v naši deželi z uvedbo strokovnjakov - inštruktorjev. Inštruktorji bi morali biti izkušeni in priznani čebelarji, ki bi morali obvladati teoretsko in praktično znanje o čebelarjski stroki, predvsem pa bi morali poznati zahteve in potrebe čebelarjev v dežel-nem okviru ter pogoje za razvoj čebelarstva.

Pristojna uprava, ki bi razpisala natečaj za inštruktorje, bi morala preveriti poleg splošnih pogojev za razpis natečaja, ki jih določa zakon, tudi sposobnost posameznih kandida-tov. Inštruktor bo moral delati s čebelarji začetniki in z že vpeljanimi čebelarji na terenu, hkrati pa bo ene v druge seznanjal z najnovejšimi izsledki čebelarске stroke.

Inštruktor bo vpisoval v poseben register čebelarje posameznih po-krajin naše dežele in bo redno po-dročal pristojni ustanovi o svojem delovanju. Pri tem bi bilo treba seveda skleniti sodelovanje z žvi-no-zdravniško službo za morebitno zdraviljenje čebeljih družin.

V deželnem merilu bi bilo treba ustanoviti tudi strokovno knjižnico, ki bi zbirala vso svetovno literatu-ro o čebelarstvu.

Med nalogami inštruktorja bi mo-rala biti tudi pomoč pri organizira-nju nekaterih skupinskih pobud, kot na primer skupinsko kuhanje voska. Upoštevajoč dejstvo, ča živi v na-ši deželi tudi mnogo čebelarjev, ki pripadajo slovenski etnični skupnosti, je neobhodno potrebno, da ob- vlada inštruktor poleg italijanskega tudi slovenski jezik. Poleg tega pa bi moral biti inštruktor pobudnik za navezovanje stikov in izmenjave iz- kušenj med čebelarji naše dežele in čebelarji tako ostalih italijanskih dežel, kot sosednjih držav, pred- vsem Jugoslavije in Avstrije.

V duhu teh predlogov je deželni svetovalec Drago Štoka pred nedav- nim predložil deželni upravi zakon- ski osnutek za razvoj čebelarstva v Furlaniji - Julijski krajini. To je nedvomno pomemben korak na poti overdnotenja te pomembne in korist- ne stroke.

Ivan Bernard Zuljan

SKORAJ STO LET EKONOMSKEGA RAZVOJA

ZAKAJ JE LUKSEMBURG «NAJMANJŠI VELIKAN»?

Nehvalečni Luksemburžani niso Thomasu privoščili ulice

LUKSEMBURG, 24. — Vojvodstvo Luksemburg je «najmanjši velikan» v Evropi. Je to majhna država s 357 tisoč prebivalci torej s prebivalstvom kolikor ga štejeta Trst in Gorica skupaj, toda hkrati velikan v proizvodnji železa v Evropi. Luksemburg namreč proizvaja na leto 6,5 milijona ton železa, kar je približno 50 odstotkov italijanske proizvodnje železa. Italija pa šteje 55 milijonov ljudi.

Luksemburg je postal neodvisna država ali veliko vojvodstvo že v času Napoleona. In od tedaj ni tej državi nihče »stregel po življenju«, razen nacistov v času druge vojne. Mala država pa je postala pomemben dejavnik v jeklarški industriji na račun odkritja angleškega inženirja Thomasa, ki je odkril zelo preprosto način ločevanja železne rude in fosforja. Pri tem je zanimivo, da so Luksemburžani pokazali precejšnjo dozo nevalčnosti, ker temu svojemu dobitniku niso posvetili niti kratke in tesne uličice, v tem ko so njegovega rojaku Churchillu postavili celo spomenik in po njem poimenovali tudi pomemben trg.

Prav tehnični rešitvi ločevanja železne rude od fosforja je treba pripisati izreden uspeh te deželice. Thomas je ta proces odkril pred 99 leti in od tedaj so v Luksemburgu začeli naglo izkoriščati svoja velika prirodna bogastva, tako da so svojo jeklarsko industrijo dvignili na izredno visoko raven, saj pride danes v Luksemburgu že 18 ton železa na prebivalca. Samo ob sebi se razume, da vsega tega železa ne porabijo doma. Nasprotno, skoraj vsa proizvodnja gre v izvoz in ker gre za velike količine, živi Luksemburg v glavnem na račun

svojega železa. Sicer pa nam bo o tem več povedala naslednja primerjava: v Luksemburgu producirajo 20-krat več železa kot v Zahodni Nemčiji, seveda v razmerju na prebivalca. 32-krat več kot v Franciji, 23-krat več kot v ZDA itd.

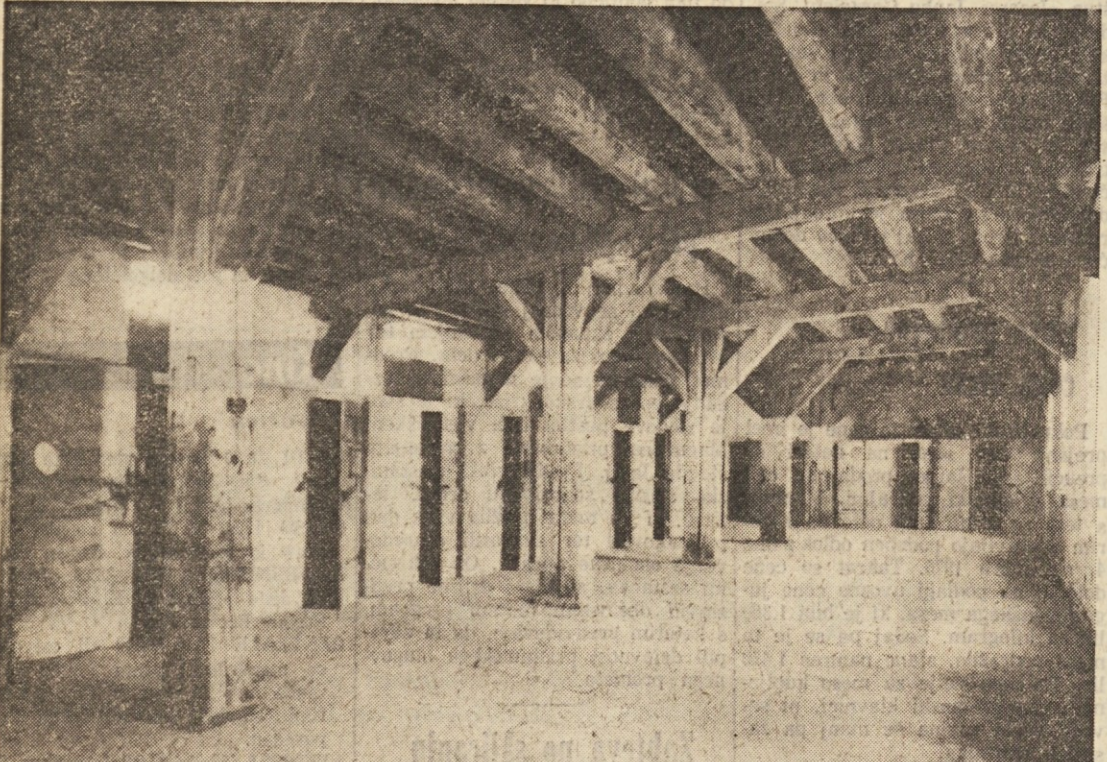
Kljub temu da je Luksemburg tolikšen proizvajalec železa, njegovi plavži niso zadušili prirodnih lepote male dežele. In tudi rudniške naprave niso pokvarile zunanje vidike dežele.

Sicer pa se Luksemburg v zadnjih desetletjih spreminja v predelovalca železne rude, toda ne več toliko svoje kot tuje rude. Pred zadnjo vojno je bilo v Luksemburgu 69 rudnikov železa, danes jih obratuje le še 6, tedaj je bilo v deželi 300 rudarskih jaskov, sedaj jih je le 50. Pa tudi plavžev ni več, toliko kot jih je bilo, zato pa so preostali plavži nad vse sodobno opremljeni, tako da proizvodnja železa ne upada, pač pa narasča. V 99 letih, odkar so se tu lotili proizvodnje železa, so porabili skoraj vse domače surovine in sedaj Luksemburg uvaža 2 tretjini železne rude iz sosedne Francije, 97 odstotkov koks pa iz Zpadne Nemčije. Luksemburg torej gradi svojo bogastvo na tujih surovinah, izvoza pa eno najboljših jekel v Evropi, ki ga tako Francozi kot Nemci radi volje kupujejo.

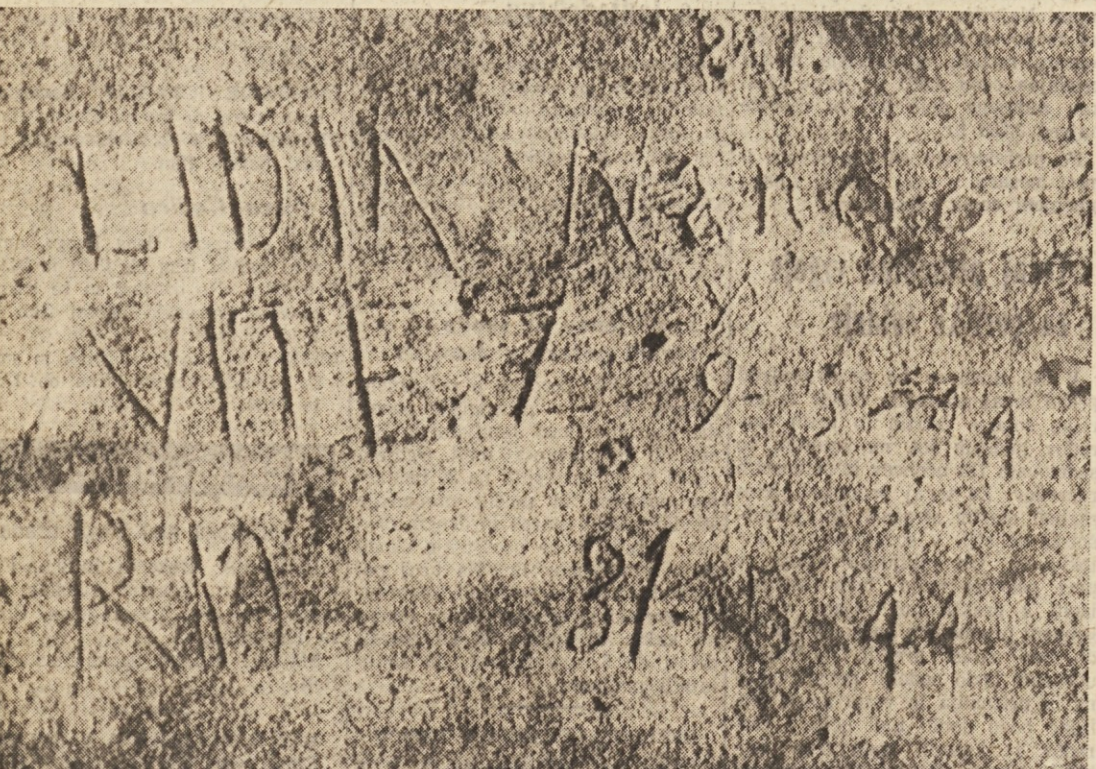
Njegovo prebivalstvo — 357 tisoč ljudi — ne zadošča potrebam po delovni sili. Zato živi v Luksemburgu veliko tujcev. Nj manj kot 85 tisoč tujih delavcev je našlo bogat koš kruha v tej deželici. Največ je Italijanov, skoraj 20 tisoč, nato pridejo Portugalsci, Španci in tudi Jugoslovani.



Allers, Oberhauser in ostali zločinci, ki so v rizarni pomorili na tisoče ljudi, so zrušili krematorijski peč in dimnik, da bi zabrisali sled in dokaze svojega početja



Rizarna je sedaj nacionalni spomenik. Na sliki tisti del rizarne, kjer so nacisti in njihovi sodelavci mučili jetnike v celicah



Imena, datumi — samo začetnice... pač poslednji znaki tistih, ki so odhajali v smrt

NEJASNOSTI IN NAPAKE V KNJIGI O TRŽAŠKI RIŽARNI

«DALLO SQUADRISMO FASCISTA ALLE STRAGI DELLA RISIERA»

Delo je izdala tržaška sekcija vsedržavnega združenja deportirancev tudi v slovenskem prevodu — Beseda dve o Caleffijevem uvodu ter o Steffejevem prispevku

V začetku lanskega leta je tržaška sekcija Vsedržavnega združenja bivših političnih deportirancev (ANED) izdala knjigo (zbornik) z naslovom *Dallo squadrismo fascista alle stragi della Risiera*. Isto delo je izdala tudi v slovenski izdaji z naslovom *Od fašističnega skvadrista do pokola v Rižarni*. Obe knjigi je tiskala (poleti in jeseni 1974) tiskarna Del Bianco v Vidnu. Sestavke za knjigo (skupaj 158 strani) so prispevali: Pietro Caleffi, Bruno Steffe, Filibert Benedetti, Galliano Fogar, Albin Bubbic, Riccardo Lazzeri, že imenovano združenje deportirancev in pa Institut za zgodovino osvobodilnega gibanja v Furlaniji — Juljski krajini. Našteti so si zadali težko in odgovorno nalogo, da pojasnijo, kako je nastalo v Trstu med nemško okupacijo taborniške smrti, v katerem so sežigali aretirane »pro-fašiste« in začetke partizanske, in kakšne so bile posledice tega strahotnega uničevanja tisočev človeških življenj. To so zelo boleča vprašanja, ki zahtevajo novo, popolnoma osvetlitev nacističnih zločinov in zlasti se to, da se knjižni iz Rižarne postavijo pred sodišče in kaznujejo. Knj za o Rižarni je nastala v pričakovanju, da bo prišlo do resnične obsodbe nacističnih zločinov. Pisec uvoda ne pokaže, da je zaradi tega zelo muhilo. Knjiga pa vsebuje toliko pravih in nepravilnih informacij, ki jih ne more opravičiti nikakršno pomanjkanje časa.

Naj se najprej dotaknemo uvoda izpod peresa Piera Caleffija v italijanski knjigi. On ugotavlja, da »se je fašistično nasilje zneslo predvsem nad tako imenovanimi tujerodnim manjšinami« (str. 9). Nato govori tudi o »strogih« zaporih kaznivih in nekaterih (alcuni!) obsojnih na smrt z ustrelitvijo pripadnikov manjšine in tudi italijanske večine, ki jih je izreklo posebno sodišče... » (str. 9). V knjigi, o kateri je govor, pa najdemo podatek, da je posebno sodišče za zaščito države izreklo skupaj 47 smrtnih obsodb (str. 60). Med obsojenimi na smrt je bilo 36 Slovencev in Hrvatov. Med ostalimi 11 obsojenimi na smrt sta bila tudi 2 Arabca iz Libije. Številka 36 res ni tako majhna, saj gre za lepo četo junakov protifašističnih bojev.

V Caleffijevem uvodu sledi nato odstavek, ki se glasi: »Po zločinu fašističnega režima, sklenitvi premirja 8. septembra 1943 in nemški okupaciji, je salojska republika« izpeljala sramotno odstotitev Trsta, Juljske krajine in Furlanije nacistični državi, kar pa je moralo močno zapletiti italijansko politiko... » (str. 10). Šlo je dejansko za eno od mnogih fašističnih sramot. Po rešitvi iz internacije je bil Mussolini le še ponižen hlapec svoje ga rešitelja Hitlerja. Nacisti so se ugnedili v Jadranskem primorju (Adriatisches Küstenland) predvsem iz vojaških razlogov, vendar tudi zaradi tega, ker so to delo imeli za svojo. Ni jasno, zakaj bi se morala zaradi odstotitve Jadranskega primorja nacistični Nemčiji zapletati vojna politika Italije. Pisec uvoda ne pove, kje se je italijanska politika zapletala. Morda misli, da je imela Italija težave pri določanju nove državne meje na vzhodu? Bralc se bo najbrž zaman trudil, da bi razvozlalo to uganko.

Med štirimi razpravami je v knjigi na prvem mestu razprava Bruna Steffea z naslovom *Pro-fašistično gibanje od leta 1919 do leta 1940*. Takoj na začetku razprave piše: »S priključitvijo Tridenta in Trsta si je Italija končno izvajala zaželeno naravno združenje. Ko pa je poveljevalno zmago doseglo svoj višek, ni uspela zatreti ekspanzionističnih težajev in ne preprečiti porajanja ter krepitve fašizma, ki je poglaval svoje korenine in združeval kapitalizma, militarizma in nacionalizma« (str. 15). Steffe očito misli, da se je Italija leta 1918 končno dokopala do pravih državni meja. Zanj se je na ta način končalo obdobje italijanskega risorgimenta. Vse bi bilo prav, tako misli on, če se ne bi začel tedaj porajati fašizem in če se v Italiji ne bi začele oglašati ekspanzionistične težnje. Toda, ali se niso takšne težnje rojevale že mnogo prej? Svoje predhodnike je imel tudi fašizem. Prva svetovna vojna se je za Italijo v resnici končala z imperialističnim zedinjenjem. Posledice tega zedinjenja so primorski Slovenci in istrski Hrvati kmalu občutili na svojih hrbtih. Nekaj je narobe tudi s Steffejevo definicijo fašizma. Zanj je fašizem le nekakšen sestavek kapitalizma, militarizma in nacionalizma. Slednja dva pa sta le pojavi obliki kapitalizma na njegovi imperialistični razvojni stopnji.

Na drugem mestu Steffe trdi, da je pomenila za Italijo priklju-

čitev pokrajn z narodnimi manjšinami popolno novost (str. 15). Ali niso narodna manjšina tudi beneški Slovenci, ki jih je Italija leta 1866 z lepimi obljubami zvalila pod svojo streho? Italija je imela pred prvo svetovno vojno še druge narodne manjšine. Ni tako daleč čas, ko je živela na italijanskem jugu še krepka albanška narodna manjšina. Kar pa je od nje ostalo, so le še razvaline. Italijanske demokratne (liberalne) vlade niso pokazale do narodnih manjšin prav nobenega razumevanja. Zato pa beneški Slovenci še danes nimajo svojih sol. Vrnimo se k stvari. Res je torej le to, da je Italija leta 1918 dobila še nove, vendar dobro organizirane narodne manjšine.

Nekatere pomembnejše dogodke odpravlja Steffe kar z enim alim dvema stavkoma. Tak je primer procesa proti Vodnjancem pred vojaškim sodiščem v Trstu, ki je trajal od 20. julija do 31. avgusta 1920. Od 47 zaprtih Vodnjancev jih je bilo 17 obsojenih na 107 let zapore (najvišji kazni 25 in 15 let). To je bil največji proces pred italijanskim vojaškim sodiščem v Trstu. Tudi dogodke 15. maja 1921 v Marezighu odpravi Steffe z nekaj besedami. T'tega dne so pridrveli v Marezigo fašisti. Vaščane so izvalili na razne načine, toda ko je bila mera polna, so Marezighani navallili nanje s kamenjem in palicami in tri fašiste ubili. Sledile so množične aretacije vaščanov. Preiskava proti aretiranim je trajala skoraj dve leti in se je končala v Trstu s hudimi obsodbami Marezighanov konec marca 1923.

Slovincem in Hrvatim, ki jih je posebno sodišče obsodilo na smrt, ni znal Steffe odmeriti niti pravih besed in niti ustreznega prostora. Imena mučenikov (Bil-dovev proces) se enostavno izgubljajo med množico drugih imen (str. 33). Za Steffejevo razpravo pa je sploh značilno, da v njej kar mgoli imen in datumov. Zato pa ne najdemo v njej skoraj nič novega. Ponavlja se le to, o čemer se je že veliko pisalo. Ne-katere važne politične dogodke Steffe kar izpušča. Tako je tudi z izjavo KPJ, KPI in KPA leta 1934. Skupina slovenskih komunistov, ki jih je vodil Pjotr Tomaz-žič, je njeno jedro vnesla v svoj program.

Huda stvar v Steffejevi razpravi so tudi pravijsne napake. Slovenska in hrvaška rodbinska imena so večinoma napačno napisana. Kaj bi rekel Steffe, če bi za njegov priimek uporabljal obliko Stefe, za Frausina pa obliko Fravzin. Njemu seveda ne bi bilo prav, ker bi se v takšnih napakah zrcalilo podcenjevanje Italijanov. Steffe piše Cacovč namesto Kakovč (str. 20). Reghent namesto Regent (str. 21). Vattovaz namesto Vatovec (str. 30-31). Dobriga namesto Dobrinja (str. 33). Ivessa namesto Ivesa (str. 33). Cac namesto Čac (str. 33). Pisci-zan namesto Piščanc (str. 36). Mesghez namesto Mezgec itd. Našteli smo le nekaj primerov. Tiskarski stroji tiskarne Del Bianco v Vidnu so opremljeni tudi s črkama «c» in «č».

Srečko Vilhar

(Nadaljevanje sledi)

NOVA PRIČEVANJA O MUČENJIH V BRAZILU

K vedno številnejšim pričevanjem o mučenju antifašistov v Čilu se zadnje čase pridružujejo tudi pričevanja, dokumenti in podatki o mučenju naprednih ljudi tudi drugod. Na primer v Braziliji. V zvezi s tem je zelo značilno poročilo, ki ga je o tem objavil londonski »Economist«, ki je med drugim pisal:

«Ravnanje s političnimi jetniki, ki se po navadi obožujejo zvez s prepovedano komunistično partijo, je najbolj vidno dogajanje na brazilskem političnem torišču zadnjih časov. Opozicijski politiki in odvetniške organizacije so zadnje dni prikazale javnosti nove dokaze in dokumente, nove obtožbe zaradi mučenja v vojaških in policijskih zaporih.

«Ne kaže, da bi vlada dovolila, da bi se ta protest razširil v nacionalno kampanjo, podobno kot ni dovolila, da bi se lanskega oktobra razširila v široo kampanjo smrti časnika Vlado Herzo. Zato je bil umorjen v zaporu in katerega smrt je v Sao Paulu vzbudila ogorčen protest. Toda policijska poročila in »dokazi«, da je Vladimir Herzog napravil v zaporu samomor, danes ne držijo več. Ena glavnih prič je od tedaj do danes spremenila svoje mnenje in svoja pričevanja. Pretekli teden je ta priča izjavila, da so njega in Herzoga v zaporu mučili. Niti tri mesece po dogodku s časnikarjem se je zaveda ponovila in to v istem zaporu: 17. januarja so nekega industrijskega delavca, ki so ga bili dan prej aretirali, našli obesnega. Obesil naj bi se bil na lastne nogavice.

«V dokumentu, ki ga je sestavila skupina 36 jetnikov in ki so ga skrivaj prinesli iz zapora in tudi iz Brazilije, je rečeno, da je na enak način od leta 1964 do danes umrlo v brazilskih zaporih

najmanj 300 oseb. Lansko leto pa je bilo aretiranih okoli 2000 oseb. «Smrt zaradi mučenja se po navadi kamuflira s prometnimi nesrečami ali s poskusom bega. V dokumentu, ki smo ga pravkar omenili, se navajajo tudi imena kakih 60 častnikov in agentov, ki so pri teh mučenjih sodelovali. Metode so znane: elektrode, telefoniranje v podobni pripomočki za »prijaznanje« krivde.»

Srečko Vilhar

(Nadaljevanje sledi)

Elizabeth in Richard se ponovno ločujeta?

NEW YORK, 24. — Znana umetnica Elizabeth Taylor in Richard Burton sta se ponovno vrgla v zobe. Sicer ni nič znanega, da bi bila v kakih težavah, saj še vedno krepko jadrata, tako on kot ona v filmskem in gledališkem svetu, toda zadnje čase so o njihju bilo malo govori in morda je bilo treba spet razburkati vode, da bi prišla v javnost. Morda pa se je slovita Liz zares naveličala svojega »pijanca«. Naj bo kakor koli, kaže, da sta se Elizabeth Taylor in Richard Burton ločila, pa čeprav se ne razporečila. Producent Alexander Cohen je sporočil, da je zvedel za ločitev med umetnikoma. To naj bi bil zvedel posredno, ko mu je Liz telefonirala, da naj odpove sprejem, ki ga je nameraval pripraviti v petek ob njenem 43. rojstnem dnevu. Filmski producent Cohen je zatrdil, da mu je Elizabeth Taylor telefonirala, da se ne bo udeležila v petek sprejema. Pri tem mu je baje tudi rekla, da sta z Richardom Burtonom sklenila »iti vsak svojo pot«.

John Springer, ki skrbi za njuno reklamo, je najprej zatrdil, da ne ve, kaj je na stvari. Vedel je le povedati, da je Richard Burton zaposlen trenutno v nekem gledališču na Broadwayu. Pozneje pa je vendarle potrdil, da dokaj razširjeno vest, da sta se Elizabeth Taylor in Richard Burton »ponovno ločila«, komaj pet mesece potem, ko sta se ponovno poročila, ker sta se pač bila prej že enkrat ločila. Njun glasnik John Springer ni hotel dati podrobnejših podatkov. »New York Post« pa meni, da »trenutno ločitev med umetnikoma bi se mogla spremeniti v »razpoko«. Morda tokrat dokončno?

Kot je znano sta se Elizabeth Taylor, ki je stara 43 let, in njen 50-letni zadnji mož Richard Burton ločila oziroma razporečila pred 16 meseci. Prej pa sta živela v zakonu kar 10 let. Toda njen zakon je bil dokaj buren. Kot smo ob času poročila, sta se lani oktobra poročila v nekem zakotnem mestecu severne Botswane v Afriki.

Kot prvič, tako tudi sedaj se ob ločevanju dveh umetnikov govori v glavnem o njegovi krivdi, ker da muž preveč pije. Z druge strani pa ima ona rada tudi kakega drugega prijatelja, hkrati pa tudi Burtona, kljub pijačevanju, ni alergen za lepe ženske.

Horoskop

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Vaši dohodki bodo začeli poganjati narasli. Nesoglasja med mladimi zakonci. Glavobol.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Omi-lite svoje stališče, če hočete, da vas bo kdo poslušal. Čustveno presenečenje. Zdravje dobro.

DVOUČKA (od 21. 5. do 21. 6.) Ne odklonite vloge, ki vam jo rekujejo okoliščine. Zmotili se boste v oceni nekega prijatelja.

RAK (od 21. 6. do 22. 7.) Posli: potrpežljivo čakajte, ni še nastopil vaš trenutek. Prijeten večer v družbi dragih oseb.

LEV (od 23. 7. do 23. 8.) Ne dopustite, da bi vas oamale sicer lepe, toda prazne besede nekega prilozvalca. Soliden čustven razvoj.

DEVICA (od 24. 8. do 22. 9.) Neko nasprotstvo bi čez čas u-tegnilo ogrozilo vse vaše načrte. Nesebičen nastop neke osebe.

TEHTNICA (od 23. 9. do 22. 10.) Odkritesno priznajte neko svojo napako. Težave z nekim mladim nemirnim človekom.

SKORPIJON (od 22. 10. do 22. 11.) Znova se bo pojavilo že pre-magano nasprotje. Vaš nastop med prijatelji je preveč avtoritativen.

STRELEC (od 23. 11. do 21. 12.) Odličen trenutek za ustvarjalne o-sebe. Ostali boste še naprej vedri kot doslej, kljub velikim težavam.

KOZOROG (od 22. 12. do 20. 1.) Ni dobro preveč podcenjevati svoje nasprotnike. Posvetite več pozornosti družini.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Nagel razvoj neke poslovne zadeve. Ne zapirajte se vase. Postali boste vse bolj zakrknjeni.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Manjka vam odločnosti pri delu. Vesel večer v dobri družbi. Pazite na zdravje. Nervozna.

RADIO VELE VIZIJA

SREDA, 25. FEBRUARJA 1976

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

- 12.30 Poljudna znanost: ŽENSKA PROBLEMATIKA
- 12.55 Kmetijska oddaja: Posebna oddaja v zvezi z agrotehniko
- 13.25 Vremenska slika
- 13.30 DNEVNIK in Danes v parlamentu
- 17.00 DNEVNIK
- 17.15 Program za najmlajše: Uoki Toki
- 17.35 Risani film »Hashimoto«
- 17.45 Program za mladino
- FANTASTICNE PRIGODE VESOLJSKE LADJE ORION
- 18.45 Poljudna znanost: »Il cuore« in njegovi bralci
- Italijanske kronike, Kronike dela in ekonomije, Danes v parlamentu in Vremenska slika
- 20.00 DNEVNIK
- 20.40 L'opera selvaggia
- Tekst je napisal Francois Billeloux - Prvo nadaljevanje
- Avtor gornjega dela je pravzaprav Frederic Rossif, ki je eden najbolj znanih francoskih dokumentaristov, saj je za francosko TV napravil n č manj kot 300 programov. Toda najbolj se je Rossif proslavil z dolgotrajnimi filmskimi dokumentarci. Pred dvema letoma je italijanska televizija oddajala njegovo delo »L'apocalisse degli animali«. Bila je to oddaja, katere namen je bil vzbuditi pozornost za tiste vrste živali, ki so pred izginotjem
- 21.35 Sportna sredi: Kronike glavnih športnih dogodkov v Italiji in v tujini
- 22.45 DNEVNIK in Vremenska slika

DRUGI KANAL

- 18.45 Sportni dnevniki
- 19.00 Bim, bum, bam - glasbena prireditev
- 20.00 Večerni koncert
- 20.30 DNEVNIK
- 21.00 Eddie Cantor, komik »musicalov«
- ZAJEC ALI LEV?
- Film je nosil v izvirniku naslov »Strike Me Pink«, ki so ga v Italiji prevedli v »Coniglio o leone«. S tem filmom se zaključil ciklus filmov, ki je bil posvečen ameriškomu komiku Eddiu Canorju. Fim je star 40 let, ker ga je Norman Taurag snemal že leta 1936. Turog je bil znan režiser, ki je napravil v svojem življenju vrsto filmov, med katerimi je tudi veliko komičnih. V današnjem filmu nastopa Eddie Cantor kot plašen mladenič, ki vrhu tega še ni kdove kako razgledan in naletava povsod na težave. Pravzaprav se mladenič zaveda vseh svojih kompleksov in meni, da se bo teh svojih težav rešil le tako, če bo prevladal nad drugimi in če se bo v življenju uveljavil. Njegovi problemi pa se začnejo že pri ljubezni, kajti zaljubljen se v mlado varietesko umetnico, ki mu pa ljubezni ne vrača...

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

- 8.10 in 10.00 TV SO-A
- Prebavila, Narodni parki, Bačka, Organske spojine, TV vrtec, O snocu, Kocka, Izobraževalna oddaja itd.
- 17.15 Janez Menard: Čudežna kitara
- 17.30 Mojstri stare japonske obrti
- 17.55 Obzornik
- 18.10 MOD A MACISTRALA
- Reportaža govori o vodnih prometnih poteh na rekah Ren, Me-na in Donava
- 18.45 Glasbeni amaterji
- 19.15 Risanka
- 19.30 DNEVNIK
- 20.00 Film ledna: ZAKON IN NERED
- 21.50 Miniature: PARTIZANSKI OBRAZI BOŽIDARJA JAKVA
- 22.05 DNEVNIK

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

- 19.55 Otroški kotiček
- 20.15 DNEVNIK
- 20.30 Eskijsko polje, dokumentarec
- 21.00 KONEC VELIKEGA MIKA, serijski film
- 21.50 Jazanski festival

ZAGREBSKA TELEVIZIJA

- 17.45 Zlati svet, oddaja za otroke
- 18.15 Znanost in tehnika, izobraževalna oddaja
- 20.00 OD GLAVE DO PETE, zabavna oddaja, pri kateri sodelujeta Breda Kalfek, prvakinja beograjske opere, in profesionalni bokser Mate Parlov
- 21.15 »Dvorci iz stantola«, dokumentarna oddaja

TRST A

- 7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Po-ročila: 7.05 Jutranja glasba; 11.40 Sola; 12.00 Polodne z vami; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Program za mladino; 18.15 Umetnost in pri-reditve; 18.30 Sola; 18.50 Koncert; 19.10 Avtor in knjiga; 19.30 Pop in folk glasba; 20.00 Sport; 20.15 Simfončni koncert; 21.50 Glasba za laiko noč.

KOPER

- 6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 17.30, 20.30 poročila: 7.40 Jutranja glasba; 8.35 Oporni zbori in balet; 9.00 Folklorna glasba; 9.15 Glasbeni portret; 10.00 Otroški kotiček; 11.15 Orkester; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Notranje politične aktualno-sti; 14.35 Pismo iz...; 14.45 La-vera Romagna; 15.00 Iz znanstve-nega sveta; 15.10 Strani iz albu-ma; 16.45 Ansambel Pro Arte; 17.00 Po samopravnih poti; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Progre-sivna glasba; 18.35 Iz priljubljenih czer; 19.30 Lahka glasba; 20.00 Večerni zbori; 21.00 Literarna od-daja; 21.15 Poje Rita Pavone.

NACIONALNI PROGRAM

- 7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 19.00 Po-ročila; 6.30 Jutranja glasba; 8.30 Jutranje povelje; 9.00 Vi in Jaz;



NOGOMET

DREVI V ESSNU

SMUČANJE

NA ZIMOVANJU V AURONZU

NOGOMET

V MLADINSKEM PRVENSTVU

Nemška B reprezentanca kot zadnja preizkušnja

Italijansko reprezentanco bodo sestavljali v glavnem nogometaši Torina - Med izbranci tudi veteran Facchetti

ESSEN, 24. — Italijanska nogometna reprezentanca, ki se pripravljala na kvalifikacijski del svetovnega prvenstva v Argentini, bo jutri v Essnu igrala prijateljsko tekmo z drugo postavo ZRN.

To bo zadnji test «azzurrov» pred prvim spopadom. Nemška B reprezentanca, ki je nekaj prijateljskih tekem: v Nici so zapustili izredno slab vtis in izgubili z 0:1 (gol je dal Katalinski), v drugem tekmu srečanja pa so «azzurri» s 3:0 premagali Zürich. Danes pa jih čaka najtežja preizkušnja, saj bo nemška reprezentanca izredno močna.

Orodje italijanske reprezentance v Essnu bodo sestavljali nogometaši Torina, ki so v prvenstvu trenutno drugi in po mnenju tehnikov igra Torino najbolj modern nogomet. Vseeno pa tudi ta izbira ni mogla brez polemik. Nogometaši Torina so jasno izjavili, da so jih bojkotirali, kajti reprezentanti Juventus so igrali proti lahkemu nasprotniku (Zürichu) njih pa čaka dosti težja naloga.

Na srečo pa je te polemike pomiril sam trener Torina Gigi Radice, ki je jasno dejal, da bodo njegovi nogometaši dali vse od sebe, da bi dostojno zastopali Italijo v tako zahtevnem srečanju in dodal je, da je prav ta priložnost idealna, da marsikateri nogometaš Torina dokončno prestopi v enajsterico najboljših «azzurrov».

Beazot in Bernardini sta presenčila, s tem da sta sklicala tudi veterana Facchetti. Intervju branilca, ki je več let stebel italijanske obrambe, se je takoj odzval vabilu (brez polemik) in s tem tudi dokazal dokajšnjo mero resnosti in športne etike. To pa je seveda v zgled vsem tistim italijanskim nogometašem zvezdnikom, ki so stalno polemizirali s trenerji reprezentance.

Italija bo jutri v Essnu igrala z naslednjo reprezentanco: Conti; Tardelli; Maldera; Patrizio Sala; Mizzini; Facchetti; Claudio Sala; Pecci;

KOŠARKA

V POKALU NARODOV

Mobilgirgi v Zadru Izraelci v Cantuju

Košarkarji iz Vareseja in Madrida že polfinalisti

Če so bila še lani srečanja med Mobilgirgi (lani se Ignisom) in Zadrom prava poslastica za ljubitelje košarke, pa bo današnja tekma med tradicionalnima nasprotnikoma le formalnost. Mobilgirgi je trenutno vsaj za razred boljši od jugoslovanskega prvaka, ki je brez čestitke in Ostarčević postal le poprečno moštvo v samem jugoslovanskem prvenstvu, kaj se v evropskem merilu.

V Cantuju je Mobilgirgi pokazal taktično zrelost, močno obrambo, enostavne napadalne sisteme, poleg tega pa še običajno odličnega Moriseja. Če dodamo še, da Mobilgirgi

lahko v pokalu uvršča kar dva Američana: Morseja in Campiona, potem je jasno, da bo 27. točnik razlike več kot zadostna prednost za Gambrove varovance.

SKUPINA A

PARI ZADNJEGA KOLA
DANES: Zadar - Mobilgirgi (74:101); Jutri: Villeurbanne - Malines (70:87); Akademik - Turku (77:87).

LESTVICA: Mobilgirgi Varese 8; Villeurbanne in Racing Malines 6; Zadar in Akademik Sofija 2; Turku Turku 0.

...

Medtem ko je Real Madrid že polfinalist, pa se bosta jutri Forst iz Cantuja in Maccabi iz Tel Aviva potegovala za drugo mesto v tej skupini. V prvem srečanju so zmagali Izraelci z 11 točkami razlike. Verjetno bodo torej zmagali Taurisanovi varovanci, ki pa se bodo morali nato v polfinalu spoprijeti z Mobilgirgi.

SKUPINA B

PARI ZADNJEGA KOLA
JUTRI: Forst - Maccabi (77:88); Federale - Transol (85: 82); Real Madrid - Sefra (94:85).

LESTVICA: Real Madrid 8; Forst Cantú in Maccabi Tel Aviv 6; Sefra Dunaj 2; Federale Lugano in Trasol Rotterdam 0.

Pokal pokalnih prvakov

V tem pokalu bo že danes prvo kolo polfinala. V Milano se bosta nocoj spoprijela Cinzano in Rabotnički iz Skopja. Favorit v nocošnjem srečanju je milansko moštvo. Ledečeva «četa» pa bo verjetno doma nadoknadila vsako razliko.

V drugi tekmi pa se bosta spoprijela francoski zastopnik Tours in Estudiantes iz Madrida.

Povratni srečanja bosta 3. marca.

Pokal prvakov

Tudi v tem pokalu bo jutri na sporedu polfinale. Italijanski zastopnik Geas bo v prvi tekmi gostoval v Pragi, kjer se bo spoprijel s favorizirano Sparto.

Kandidat za naslov prvaka Clermont Ferrand pa bo v prvem srečanju igral v gosteh z Akademikom iz Sofije.

Pokal Ronchetti

V polfinalu bosta danes igrala Industriomontaža iz Zagreba in Pagnossin iz Trevisa.

Praska Slavija, favorit za naslov, pa bo sprejela v goste francosko moštvo Montceau Les Mines.

POKAL KORAC

V prvih treh kolenih polfinala so dosegli naslednja izida: Jugoplastika - Sindyne 74:83; Juventud Badalona - China-Martini 107:83.

V soboto zjutraj so se zbrali vsi udeleženci šolskega zimovanja v Auronzu (ki ga je priredil licej «F. Prešeren») na poboju Monte Aguda, da s tekmovalcem preverijo svoje smučarsko znanje. Približno 50 tekmovalcev je bilo razdeljenih v pet skupin, kolikor je bilo smučarskih razredov. Začetniki so tekmovali na položni in kratki progi, kjer pa so morali že dokazati kako znajo vijugati med (sicer širokimi) vratici. Tekma je bila izredno napeta, saj so se prvi trije tekmovalci zvrstili v slabi sekundi razlike. Zmagal je Mauro Lorenzi, pred Robertom Sarazinom in Martinom Repinc, ki se je izkazala kot enakovredna tekmovalka moškim tovaršem.

Najprej so se po strmini pognali dijak in dijakinje druge skupine, ki so se pred slabim tednom komaj poznali smučarske prvine. Marko Zubalič je kot prvi privozil na cilj z odličnim časom 55"6 in to mu je zagotovo za zmago v njegovi skupini, saj je drugi, Stefan Bacchi, zaostal za dobro sekundo; Berdon je (kot tretji) bil nekoliko slabši, saj je vozil nad minuto. V tej skupini smo bili priča veliki selekciji, saj so kar štiri tekmovalci morali odstopiti.

Sledili so tekmovalci tretje skupine, kjer je Franka Zoch poskrbela za največje presenečenje, saj je kot prva presmucala progo v izrednem času 49"4, kar je tudi v absolutnem merilu odlično. Dobro je vozil tudi Marko Rismondo, ki je s športnim duhom nadomestil tehnične pomanjkljivosti in zasedel tako drugo mesto z dobrima dvema sekundama zaostanka. Dimitrij Gruđen je kot tretji (s časom 56") nekoliko razočaral. Tekmovanja četrte skupine se je udeležilo le osem tekmovalcev, saj je bila ta skupina najnesrečnejša, ker je že drugi dan zgubila dva člana, ki sta v soboto z nogama v mavcu navijala za sošolce. Zmagal je Klavdij Starc s časom 50"8, pred Igorjem Brano in Viviano Giuliani.

Za najboljšo skupino je vladalo veliko zanimanje, saj so jo sestavljali že odlični smučarji, med katerimi tudi nekaj tekmovalcev. Že dolgo pred tekmo so razni čumetniki maž pripravljali svoje «dilce», da bi pridobili kako sekundo. To pa je nekateri tudi stalo boljše uvrstitve, ker so se v zadnjem trenutku spremeniile snežne razmere, ko je sonce precej omehalo progo. Prvi se je po poboju spustil Rado Race, ki je s solidnim časom 49"4 nakazal izredno oster boj za osvojitve prvega mesta. Menjena navijače so bila deljena: polovica jih je navijala za Andreja Udoviča, ostali pa za izkusno tekmovalko Doro Tomšič, ki je imela s seboj kar dva para odličnih smuč. Glavna favorita sta startala neposredno drug za drugim in v tem je bil Udovič nekoliko favoriziran, saj je poznal neposredno pred startom Dorin čas, ki je bil seveda do tedaj najbolj, čeprav samo za slabo sekundo pred Racetovim. Andrej Udovič je vozil po strmini z izredno gotovostjo, smuču so mu zelo naglo drsele, kar pomeni, da je maza pravilno. Dosegel je najboljši čas. Za prijetno presenečenje je poskrbel «outsider» Marko Mesesnel, ki je s solidno in hitro vožnjo osvojil drugo mesto.

Tekmovanja so torej dobro uspela in pokazala velik napredek, ki so ga dosegli vsi udeleženci. Skupna lestvica odraža tudi približno pravo sliko vrednosti posameznikov, posebej pa moramo omeniti Franko Zoch in Marka Rismondo, ki sta se edina iz tretje skupine vrnila med deseterico najboljših. Zvečer je bilo v hotelu nagajevanje in Udovič je prejel lep pokal.

LESTVICA

1. skupina
1. Mauro Lorenzi 16"2
2. Sarazin Robert 17"0
3. Martina Repinc 17"5
4. David Slobec 18"5
5. Lauro Trevisan 20"0
6. Nives Zobec 26"0
7. Eva Zaghi 28"0

2. skupina
1. Marko Zubalič 55"6
2. Stefan Bacchi 57"2
3. Andrej Berdon 1'01"0
4. Pavel Zobec 1'02"8
5. Igor Zaccaria 1'18"0
6. Bruno Stanissa 1'32"0
7. Marina Počak 1'32"4
Odstopilo: 5

3. skupina
1. Franka Zoch 49"4
2. Marko Rismondo 51"6
3. Dimitrij Gruđen 56"0
4. Romeo Malalan 1'00"6
5. Ani Kosor 1'02"0
6. Ivana Pertot 1'02"6
7. Nives Cossutta 1'06"0
8. Katja Kalc 1'10"6

4. skupina
1. Klavdij Starc 50"8
2. Igor Brana 53"8
3. Viviana Giuliani 55"6
4. Franko Škerlavaj 56"0
Odstopilo: 4

5. skupina
1. Andrej Udovič 44"6
2. Marko Mesesnel 47"8
3. Dora Tomšič 48"6
4. Rado Race 49"4
5. Egon Malalan 51"0
6. Erika Cossutta 52"6
7. Marta Verginella 52"6
8. Ivo Volpi 53"8
9. Irena Zupancich 59"2
10. Peter Filippi 1'03"6
Odstopila: 2
antek



MLADE kontovelske odbojkarice so pri nas v našem izjema: medtem ko imajo skoraj vse naše šesterke trenerje, vodi to ekipo trenerka. Kontovel pripravila in vodi namreč ena izmed naših nekdanjih najboljših igralk Norči Vodopivec, ki se, kot kaže, tudi v tem «poklicu» udejstvuje dokaj uspešno. Na sliki: Vodopivec s svojimi varovankami

NA MLADINSKEM NOGOMETNEM TURNIRJU V VIAREGGIU

V italijanskih derbijih zmaga Interja in Lazia

Praska Dukla premagala Rangers kar s 3:0

VIAREGGIO, 24. — Na mladinskem nogometnem turnirju v Viareggiu so danes odigrali štiri srečanja. Na sporedu sta bila kar dva italijanska derbija, ki sta se oba zaključila z 1:0. V tem kolu gre omeniti visoko zmago praska Dukle.

DANASNI IZIDI

Inter - Sampdoria 1:0
Kickers - Wisla 2:0
Lazio - Como 1:0
Dukla - Rangers 3:0

KONČNE LESTVICE

1. skupina: Torino 6, Napoli 4, Barcellona in CSKA Sofija 1
2. skupina: Milan in Roma 5, Partizan Beograd 2, Inter Heemskerk brez točke

3. skupina: Dukla Praga 6, Rangers Glasgow 4, Lazio 2, Como 0
4. skupina: Inter 6, Sampdoria 4, Kickers Hoffenbach 2, Wisla Krakov 0

V četrtfinale so se uvrstila naslednja moštva: Torino, Napoli, Milan, Roma, Dukla, Rangers, Inter in Sampdoria.

Pari jutrišnjega kola v Viareggiu: Torino - Roma; Sarzan: Milan - Napoli.

Pari četrtkovega kola v Viareggiu: Inter - Rangers; v Montecatini: Dukla - Sampdoria.

MOTOCIKLIZEM

SCARPERIA (Firence), 24. — Giacomo Agostini, večkratni svetovni prvak v raznih motociklističnih kategorijah, je predstavil svoj nov «team». Agostini je že večkrat na-

Libertas TS — Vesna 1:1

LIBERTAS TS: Orsini, Bortolini, Perini, Basile, Bencic, Ciacchi, Brainich, Parovel, Gallitelli, Iurich, Stefancich, Chicconi 13.

VESNA: Eva I. Košuta, Slatič, Sosić, Zucca II., Eva II., Guštin, Pipan, Biagi, Zucca I., Svab, Degrassi 12, Kovčič 13.

Strelca: v 22. min. Biagi za Vesno in v 33. min. Stefancich za Libertas.

Koti: 8:5.
Gledalcev: 100.

V zadnji finalni tekmi proti Libertas je Vesna z remizem razočarala svoje navijače in s tem že

tretjic zamudila priložnost za osvo-

jitev prvega mesta v mladinskem prvenstvu.

Libertas se je izkazal kot solidna in organizirana ekipa, ki zna v kritičnih trenutkih obdržati hladnokrvnost, kar pa ni zmogla tokrat Vesna, ki je prikazala medlo in živčno igranje. Vsekar se je prvi polčas začel dobro za «plave», ki so kakih 20 minut stalno napadali in v 22. minuti dosegli zadetek z Biagijem. Ta je izkoristil trenutno negotovost vratarja in tako povedel. Po zadetku se je Libertas takoj organiziral na sredini igrišča in je od tam dal lepe predloške napadu, ki je

v 33. minuti z odličnim Stefancichem remiziral. Pri tem je treba omeniti, da je bil sodnik izredno negotov, saj je žvižgal, ko res ni bilo treba ter je spregledal marsikateri offside in to tudi v primeru Stefancichevega zadetka.

V drugem polčasu pa se je Vesna borbeno otepala nevarnih akcij «belih» in napadala le z Guštinom, z neorganiziranimi protinapadi, pri katerih se je znatno občutila odsotnost Russignana. Libertas pa v drugem polčasu ni izkoristil mnogih priložnosti in je večkrat naletel na tokrat odličnega vratarja Evo.

Vsekar se je tekma končala z remizem, ki je sicer prinesel zaslužen prvo mesto v mladinskem prvenstvu odlični enajsterici Libertasa. P. K.

NARASČAJNIKI

Breg — Rozzol 0:4 (0:2)
BREG: Smotlak, Klavdij, Grizović M., Ražem, Lovrečić, Grizović P., Kalin, Divis, Zonta, Kraljić Fabjan, Mauri.

ROZZOL: Oblach, Toffanin, Cigliami, Di Nicolò, Cigliami G., Pianella, Cociani, Appollonio, Sain, Callegari, Gladulich.

Strelci: Pianella, Cociani, Appollonio, Sain.

Rozzol se je predstavil na dolinskem igrišču z urejeno postavbo. Brežani so tokrat nastopali v okrnjeni postavi in občutila se je predvsem odsotnost režiserja Prašlja. Gostje so takoj prevzeli vajo igre v svoje roke ter že v uvodnih minutah dosegli prva dva gola. Reakcija «plavih» na bil bil dovolj učinkovita in do konca polčasa niso znizali zaostanka.

Po odmoru so se naši zastopniki odločno posnili v napad, toda ko so dosegli višek, so gostje v protinapadu dosegli še tretji zadetek. Nekaj kasneje je vratar Smotlak lepo ubranil enajstmetrovko, vendar se naval Rozzola še ni končal, saj je Sain v zadnjih minutah spet zasnel Smotlakovo mrežo ter tako zapečatil visok poraz Brega. Jolo

NARASČAJNIKI

Giarizzone — Kras 8:0 (5:0)
KRAS: Kocjančič (Skupek), Majcen, Škabar, Legiša, Bertolino (Pobega), Purič, Stulle, Sergij Škabar, Okretič, Bizjak, Lauzana.

GIARIZZONE: Altin, Sodmaco, Furjan, Cerar, Allegretti, Notarišćano, Teza, Ridofo, Zarchigna, Umek, Perossa, 13 Pergolis.

STRELCI: v 5. min. Teza, v 10. 18. 21. in 26. min. Zarchigna, v 37. min. Allegretti, v 53. min. Altin (11-metrovka) in 59. min. Sergij Škabar (avtogol).

V nedeljo je Kras doživel hud poraz proti močni ekipi Giarizzone, ki so brez dvoma najboljšo moštvo v tej skupini.

Domači so nasuli že v prvem polčasu kar pet golov v Krasovo mrežo, kar je dalo misliti, da bo to najhujši poraz Krasa v tej sezoni. Njegova obramba je imela največ dela s srednjim napadalcem, ki se je s precejšnjo lahkoto prebijal v bližino Kocjančičevih vrat.

V drugem delu srečanja je branil Krasovo mrežo Skupek, ki ni kriv za preteje gole. Tudi obramba je zaigrala nekoliko bolje kot v prvem polčasu. 7 minut pred koncem je sodnik dosegel precej dvomljivo 11-metrovko v korist Tržančanov in vratar Altin je sedmici zatresel mrežo. V slabičnici je ostal tudi poškodovan Bertolino. Zamenjal ga je Rudi Pobega, ki je prvič branil Krasove barve in je svojo nalogo dobro opravil. R. B.

DANES V DOLINI

Bor - Italcantieri

V prijateljski košarkarski tekmi se bosta — danes v Dolini, s pričetkom ob 16. uri, spoprijeli ekipi kadetov Bora in Italcantierija iz Trčja. Srečanje bo za obe ekipi dober trening za nadaljevanje prvenstva. edko



Borovi košarkarji so se letos uvrstili v mladinski pokrajinski finale, kar predstavlja enega največjih uspehov v zgodovini naše košarke. Dosegli so borovci v treh finalnih srečanjih ostali praznih rok. Proti Italcantieriju in Interju 1904 so visoko izboljšali, proti Pallacanestru Trieste pa so povsem zadovoljili, čeprav so tesno izgubili (74:77). Na sliki: Borov najboljši strellec Robi Klobas meče na koš Interja 1904

MAJ V DEŽELI SOVIETOV POT K SVETLOBI

To prst sem položil v lepo, pleteno košarico, vse svoje filmske nagrade, obešene na steni, pa sem prekril s tistim žerjavom. Kaj naj bi pomenile vse nagrade — če bi pozabili na Hirošimo? Prav rad bi dal prgišče te prsti kot svojo nagrado, kot nagrado Marka Donskega tistemu naprednemu filmskemu režiserju, ki bi snemal takšne filme, da bi nas spominjali venomer na to, da se je treba boriti in da bi se Hirošima ne ponovila.

«Kaj menite o festivalu festivalov v Beogradu?»

«Vaša dežela je ravnila zelo dobro, da je priredila ta festival. Zame je to zelo napreden festival.»

«Kaj vas je na festivalu najbolj vznemirilo?»

«Seksualni filmi. Zakaj? Tisočletja se je ustvarjala estetika seksualnih odnosov, od trenutka, ko človek prišel iz prazgodovinskih jam, kjer ni bilo seksualne estetike in se je šele začel izoblikovati odnos med moškim in žensko. Potem je tu še materinstvo, ki se je prav tako izoblikovalo v tisočletjih. Zdaj pa smo nenadoma naleteli na zelo zapleten problem, na seks. In kot da bi ob tem pozabili na glavni pomen umetnosti same — proslavljati človeka, lepoto. V Beogradu sem se nenadoma znašel na

festivalu seksualnih filmov in filmov groze. Kljub vsemu temu pa menim, da je vaša dežela ravnala prav, ko je na festivalu pokazala tudi te filme.»

«V svojih delih ste posneli na filmski trak precej pomembnih, lahko bi rekli klasičnih del sovjetske in ruske književnosti. Danes pa se, žal, dogaja, da prav tujci, oziroma tuje kinematografije več ali manj uspešno ekranizirajo dela Pasternaka, Solženicina. Zakaj se v Sovjetski zvezi ne loteteve ekranizacije teh del, saj bi jih posneli vsekakor bolje, avtentičneje in tudi prizadeteje?»

«Vprašanje je zame prijetno, hkrati pa tudi zelo kritično zastavljeno. Rad imam tudi pogovore take vrste. Če me nekdo kritizira, vedno menim, da to počenja dobronamerno. Ko ste zastavili to vprašanje, menim, da ste prav to tudi upoštevali. Med prijatelji je treba o lastnih neuspehih vedno odkrito govoriti.»

Naš kazenski zakonik, jaz pa sem študiral pravo in to dobro poznam, predvideva ostre kazni za vse tiste, ki na kakršenkoli način s svojimi deli, umetniškimi ali kakimi drugimi, razpihujejo med ljudmi sovraštvo ali jih vzpodbujajo k vojni. Zanesljivo vem, da bi me, če bi prekršil to klavzulo, aretirali in odsedel bi svoje. Kar zadeva Solženicina, ki sem mu pred štirimi leti bolnemu podpiral zgajev, trdim, a za to bi dal tudi svojo glavo in obe roki, da ga bi nikoli ne zapeljala ta ideja, da bi, ko bi prvič zapustil svojo domovino, dejal te deželi zbogom za vedno. Sicherni, ki ne ljubi svoje dežele, in svojih narodov, ne ljubi tudi drugih narodov.

Lahko vam rečem, dragi prijatelj, da sem imel namen in celo dovoljenje za snemanje filma po Pasternakovemu romanu. Moja edina nesreča je bila v tem, da so me drugi prehiteli, ko so začeli snemati pred menoj. Prepričan pa sem, da bi to sam bolje storil kot zahodni kolegi.»

«In kaj pripravljate trenutno?»

«Naj vam najprej povem, da občudujem ljudi, ki delajo film za filmom. Jaz tega ne morem. Potrebna so mi leta, da bi se odločil, ali bolje rečeno, začel z realizacijo novega filma. Takšen je tudi primer s filmom, ki ga zdaj delam in ga pravzaprav delam že deset let. To je film o pevcu Saljapinu, katerega prvi del nosi naslov «Slava in življenje», drugi del pa «Poslednji poljub». To je film o tragediji talenta Saljapina, ki ga bom snemal v domovini, Italiji in Franciji. Vdilo ali sporočilo tega filma pa bi najkrajše označil tako-le: če človek nima pod svojimi nogami svoje rodne zemlje, je nesrečen in sam — kljub bogastvu in slavi.»

Povedal sem mu, da sem prevedel v slovenščino Saljapinove spomine, ki jih je v bistvu zredigiral Gorki. Saljapinova mladost je bila zelo podobna mladosti Gorkega. Morda je tudi v tem del odgovora, zakaj je prav Saljapin tako pritegnil Marka Donskega?

Veselo se mi je nasmehnili, obraz mu je kar zasijal in me v isti sapi poprosil, naj mu v Moskvo pošljem svoj prevod Saljapinovih spominov, saj je zanj sleherni dokumentacija o Saljapinu dragocena.

Objubil sem mu. V beležnico mi je zapisal svoj moskovski naslov. Že so ga klicali drugi, vendar se dolgo nisva mogla posloviti. Še stoji sva se pomenkovala. Zdelo se mi je, da ne stoji pred menoj sedemdesetletni živli klasik svetovne kinematografije, temveč droben, živahen, neugnan in prisrčen mošček srednje rasti, sicer že sivlas, a značilnega obraza, na katerem se niso smejale in govorile samo oči in usta, temveč tudi vse gube in gibice. Na ljubem obrazu, ki je znal tako človeško, pretresljivo in neponovljivo ekranizirati človeka in umetnika v njem!

Na vse to sem se spomnil ob gledanju njegovega filma na sovjetski televiziji in mahoma me je postalo malce sram. Obljubil sem mu poslati svoj prevod Saljapinovih spominov, a tega nisem storil. Zakaj, ne vem, morda iz malomarnosti. In drugič, žal mi je bilo, da nisem imel s seboj njegovega naslova in njegove številke, ki mi jo je tako vehementno takrat, pred dvema letoma v Beogradu zapisal v beležnico. In na mah mi je postalo neskončno žal.

MOSKVA, torek, 18. septembra 1973

Napočil je hladen, a lep in sončen jesenski dan. Peš sem se iz hotela podal na Rdeči trg, na tisti trg, ki je morda danes eden najslavnejših trgov sveta. Ko človek stoji na njegovih kamnitih ploščah, se mu zdji trg v nekem smislu manjši, kot pa ga je viden s fotografij in filmskih posnetkov. Vendar kljub temu daje vtis prostranosti, zlasti se zato, ker je v nekem smislu vedno prazen: avtomobil in prometu je dostop na trg prepovedan, človeška bitja, posamič, v skupinah ali v vrsti, ki stoji pred Leninovim muzejem, pa se kar nekam porazgube v njegovem prostoru.

Tako sem stal na tem trgu, ki je videl toliko parad in zmagovalj, na trgu, odkoder so paradni oddelki sovjetske armade tistega sedmega novembra 1941. leta naravnost izpred tribune odkorakali na fronto, na trgu, ki je devetega maja, na dan zmage, petinštiridesetega leta videl veliko parado in so tu pred mavlejši sovjetski vojski metali na kup nacistične bojne zastave in znamenja, simbole premaganega fašističnega sovražnika.

(Nadaljevanje sledi)

NOVA ODKRITJA V ZVEZI S ŠKANDALOM LOCKHEED

Crociani: temna preteklost zadnjega predsednika ustanove Finmeccanica

Preiskava dr. Martelle - Ameriški odvetnik Belli vložil tožbo proti družbi Lockheed v imenu vdov italijanskih letalcev

RIM, 24. — Na zunanem ministrstvu so potrdili, da so vse dokumente, ki zadevajo poročilo Church o zadevi Lockheed in ki jih je preiskovalna komisija ameriškega senata izročila 4. februarja italijanskemu veleposlanstvu v Washingtonu, bili že pred časom izročeni rimskemu državnemu pravdniku. Dokumenta obsega tudi stran 112, ki naj bi po pisanju nekaterih dnevnikov manjkala.

Pomočnik državnega pravdnika I. lario Martella je danes nadaljeval

MILJARDE PODGAN PREPLAVILE SENEGAL

DAKAR, 24. — V bližnji prihodnosti se utegne na svetovnem trgu dokaj razredčiti ponudba zemeljskih oreškov, brčkone se bodo tudi podražili. Vedeti moramo namreč, da prihaja velik del teh suhih sadežev k nam iz zahodnoafriške republike Senegal, ki pa doživlja neobičajno katastrofo.

V poslednjih starih mesecih so preplavili firme kmetijske nasade Senegala (tam pridobivajo tudi mnogo ržosa) velikanski troji mlini in podgan, takšnih, ki žive v peščenih stepah ter so silno požrešne. Izračunali so, da gre njih število mlj kot od 25 do 30 milijard! Uničile so nepregledne pridelovalne površine, pomeno pa tudi hudu nevarnost za ljudi, saj se s temi živalimi kaj rade prenašajo hude nalezljive bolezni, tako zlasti kuga in zarbitna «rumena mrlica».

Tovarne podgane se izredno naglo množijo: vsaka lahko v enem mesecu povabi po deset drugih in to tako rekoč neprenehoma skozi vse leto zaradi česar je kar z drugim mesecem starosti. Seveda morajo biti za to določeni pogoji, taki, kakršne so lansko leto ustvarila silovita deževja po neobičajno dolgi suši. To je sprožilo pravcato «demografsko» eksplozijo škodljivcev, ki so doslej «zasedli» nad 300.000 hektarov zemlje.

Zaradi neprecenljive gmatne škode je nastalo pomanjkanje hrane. Zenskega zveza mednarodnega Rdečega križa ter razni specializirani dobroteljni zavodi OZN že zbirajo žive, zdravila in sredstva za zatiranje podgan, ki naj bi jih poslali v Senegal.

preiskavo v zvezi s škandalom Lockheed. Potem ko je prej izdal zaporni nalog za bivšega predsednika Finmeccanice Camilla Crociana (ta je že pred tedom dni zbežal iz Italije) je danes zaslil nekatere osebnosti, ki so povezane s tem škandalom.

Včeraj je preiskovalec pozval odvetnika Antonia Lefebvre D'Ovidija, naj se zgasi pri njem. V prejšnjih dneh mu je poslal le opozorilo, naj bo na razpolago preiskovalnim oblastem. Danes je Martella poslal poziv naj se zgasi na sodišču tudi Max Melka. Podoben poziv je poslal tudi Luigi Oliviju. Melka je predsednik, Olivi pa upravitelj družbe «Ikaria», ki ima svoj sedež v Vadužu v Liechtensteinu. Prvi je francoski državljani, drugi pa švicar. Preiskovalni funkcionar dolži oba, da sta posredovala med družbo Lockheed ter italijanskimi podkupljenimi javnimi funkcionarji, ko je šlo za izplačevanje podkupnine za prodajo Italiji 14 letal tipa hercules C 130s.

Davi je pomočnik drž. pravdnika zaslil tri priče. Prvi je bil na vrsti general Bruno Zattoni, ki je za časa nakupa letal tipa hercules vodil urad za pogodbe pri ministrstvu za obrambo ter se je ukvarjal s prodajo in nakupom omenjenih letal. Leto 1972 je general zapustil službo pri letalstvu in je že v aprilu istega leta postal predsednik družbe CISET. Gre za družbo, ki jo je ustanovil ing. Camillo Crociani. Martella je zaslil Zattonia že pred časom ter mu je tedaj naročil naj pripravi podrobno poročilo o svojem delovanju na ministrstvu za obrambo. Ko ga je danes zaslil, potem ko je Zattoni izročil prejšnjo soboto zahtevano poročilo, pa je baje preiskovalca bolj zanimala povezava med družbo CISET ter Crocianijevo splošno dejavnostjo. Kot je znano, je Crociani opustil vsaj na videz, svojo dejavnost pri družbi CISET, potem ko je postal predsednik Finmeccanice.

Preiskovalni funkcionar je nadalje zaslil še dr. Guglielma Ferretta, ki so ga imenovali za upravitelja družbe Com-EL leta 1971 na mesto Marie Fave in ki je tudi vpleten v škandal Lockheed.

Danes je zagovornik odvetnika Antonella, ki je v priporu, zahteval naj sodniki izpustijo njegovega varovanca na svobodo, češ da je bil nezakonito aretiran in da sploh ne obstajajo dokazi za njegovo krivdo. Osebnost, vsaj za sedaj, je pri tej preiskavi Crociani, ki pa je baje usel iz Italije s kopico dokumentov. Pravijo, da se je zatekel morda v Južno Ameriko ali pa v Švico. Crociani je sumljiva osebnost že zaradi svoje politične preteklosti. Bil je fašist, potem pripadnik republikanskih oboroženih sil in po trditvah nekaterih ljudi je nosil tudi je

esovsko uniformo. Po vojni so ga sicer za nekaj časa zaprli, toda kmalu je izplaval na površje. Ukvarjal se je z najrazličnejšimi posli in trgovinami, dokler se mu ni posrečilo, da je postal predsednik Finmeccanice. Poznali so ga nekateri ministri, ki so se baje družili z njim v nekaterih vilah blizu Rima. Med temi je bila najbolj znana vila, katere lastnik je Sergio Salieri, njegov tesen sodelavec. Salieri se je baje celo bahal, da je Crocianija predstavil raznim demokristjanskim ministrom ter mu tako pomagal do položaja predsednika Finmeccanice. S. Salieri pa je lastnik velike vile z ogromnim parkom in bazenom v Mazzanu Romano, kakih 35 km od Rima. Salieri je bil navaden državni uradnik in potem tudi demokristjanski župan v Mazzanu. Tu je odkupil vilo, ki jo je razkosal opešnil. V vili, oziroma v parku, je lahko pristajal tudi helikopter, s katerim se je vozil Crociani. V to vilo so prihajali tudi razni demokristjanski veljaki.

Medtem sporočajo, da je ameriški odvetnik Melvin M. Belli (svoj čas

je zagovarjal Jacka Rubyja, ki je bil obtožen, da je umoril Leea Oswald) vložil na ameriškem sodišču tožbo proti družbi Lockheed v imenu sedmih italijanskih vdov, ki so izgubile moške zaradi nesreč letal tipa «F-104» (detoče krste). Podobne tožbe je Belli vložil tudi v imenu številnih zahodnonemških vdov.

Concorde ne bo smel pristajati v New Yorku

NEW YORK, 24. — Skupščina države New York je odobrila zakonski osnutek o prepovedi pristajanja nadzvočnega britansko-francoskega potniškega letala concorde na newyorškem letališču John Kennedy. Osnutek mora sedaj podpisati še guverner te države Hugh L. Carey. Prepoved velja sicer za vsa letala, katerih trušč presega 108 decibelov, kar pomeni, da na omejenem, kot tudi na drugih dveh newyorških letališčih (La Guardia in Newark) ne bi smel pristajati niti boeing 707.

OSEM LET PO POTRESU 50.000 OSEB ŠE VEDNO V KOLIBAH

Predsednik Leone sprejel delegacijo otrok iz doline Belice na Siciliji

Pritožbam malčkov zaradi nemogočih življenjskih razmer so prisluhnili tudi Pertini, Spagnolli in Moro - V Palermu preiskava o izginulih milijardah

RIM, 24. — Predsednik republike, vladni predsednik in predsednik senata oziroma poslanske zbornice so danes sprejeli odposlanstvo iz doline Belice, ki jo je leta 1968 razdejal strahovit potres. Veliko število družin je ostalo brez strehe; uredili so jim zasilna bivališča, v katerih pa živijo še danes! Življenjske razmere so nemogoče, saj gre dejansko za lesene in pločevinaste kolibe, ki so lahko same v sramoto državi, ki se ima za o mikano ter se nekateri njeni zastopniki tako radi ponašajo z več tisočletno kulturo.

V odposlanstvu je 57 otrok, katerih starost se po večini suče o koli 8 do 10 let in ki so skoraj vsi rojeni v omenjenih kolibah. Spremlja jih župnik iz kraja Santa Ninfa, 52-letni Antonio Riboldi, oče delegacije staršev in nekaj šolnikov. Pobudo za «potovanje upanj» v Rim je dal dan Riboldi, ki več let živi v tesnem stiku s prizadetimi prebivalstvom in pozna torej vse njegove tegobe in trpljenje.

Župnik je pred časom izjavil tisku, da se je zgubilo o po tve milijard lir, ki jih je vlada namenila za gradnjo stanovanjskih ploslopj in sploh za socialno - gospodarsko obnovo v dolini Belice. Jasno je, da denar ni kar tako izginil, temveč so si ga prisvojili v dolenjskih krogih. Nahajamo se torej pred novim škandalom, kot bi jih še ne imeli dovolj! Državno odvetništvo in namestnik državnega pravdnika A. Dell'Aira sta v Palermu sprožila v tej zvezi preiskavo in upati je, da bo uspešna, čeprav so mnogi gladi tega skeptični; povsem upravičeno seveda, ko pa se v tej naši preplezi deželni razne preiskave in raziskave kar prepletajo, nato pa z izgubljanjem v zaprašenih predelih, javnoupravne in sodne birokracije.

Povod za «žalostni pohod» na Rim pa je župniku Riboldiju ponudila okoliščina, da je ob minulem božiču samo 100 parlamentarcev odgovorilo na preslujstva pisma nesrečnih otrok iz Sante Ninfe: pisma so vsebovala prošnjo, naj vlada končno le nekaj ukrene za njega. Drugih 600 senatorjev in poslancev se za nesrečneže se zmešalo ni (ali pa so imeli slabo vest?).

Otroci so dopotovali v Rim danes okoli 9 ure. Na železniški postaji so jih pričakali komunistični parlamentarci Pio La Torre, Anna Maria Cia in Domenico Bacchi, ki so včeraj predložili poslanski zbor-nici zakonski osnutek o sprožitvi temeljite preiskave v zvezi s položajem v dolini Belice, kot tudi šolnik in skupina osnovnošolskih otrok in dijakov iz Marina, na čigar pobudo so tisoči italijanskih otrok poslali predsedniku republike solidar-nostna pisma v podporje zahtev sil-cilskih malčkov.

Prvi je delegacijo sprejel pred-sednik poslanske zbornice Pertini, ki je izrazil zapredanost spričo-dejstva, da še vedno, po 8 letih, niso bila uresničena dela, za katera so bila svoj čas nakazana zajetna denarna sredstva. Don Riboldi je Pertiniju izročil pisma nesrečnih otrok in zbirko fotografij posnet-kov, ki nesporno dokazujejo, da se odvija življenje družin doline Be-lice res v nemogočih razmerah. Predsednik zbornice je poklonil in- tokrom denarni znesek za delno kritje stroškov bivanja v Rimu (O- troci so sicer nastanjeni pri nu- nah, morajo pa se voziti po mestu z najetim avtobusom). Pertini jim tudi priredil svečano kosilo.

«Štiri lesene stene, pločevinasta streha, 24 kvadratnih metrov, ki te dušijo; tako živijo tile otroci» je dejal don Riboldi na sprejemu pri predsedniku republike Leone-j. Malčki ne vedo, kaj je radost ali veselje, poznajo le bedo in trpljenje, je še dodal, nakar je 8-letni Giuseppe Martino izročil predsedni-ku, fotografsko pričevanje o ne- vzdržnih razmerah bivanja v «bara- kah». Leone je označil položaj v dolini Belice kot «absurdno in sko- rajda neverjetno dramo», za kate- ro nosi odgovornost vsa Italija, tu- di sam jo nosi kot simbol narodne enotnosti, kajti kot predsednik drž- ave se čuti odgovornega za počet- je vseh raznih upravnih teles.

Stledil je sprejem pri predsedniku senata Spagnoliju. Otroci so imeli na rokavih bel trak z rdečim na- pisom «S. Ninfa V. Belice», tako da lahko vsakdo ve, od kod prihaja- jo in kaj hočejo — palermsko pre- bivalstvo jih je ob odhodu v Rim burno pozdravilo. Takšen trak je eden od otrok privedel na rokav predsedniku senata, kar je bilo navdse zgovorno. Spagnolli je ob- ljubil delegaciji, da bo senatna ko- misija za javna dela koj po zaključ- ku razprave o zaupnici vladi nara- čila pristojnemu ministru Gullotti- ju, da se seznani z vzroki doseda- njih zamud pri obnovi doline Be- lice. Ta problem pomeni nov resen znak krize, ki jo preživlja Italija

SREČANJE Z ITALIJANSKIMI POLITIČNIMI VODITELJI

Obisk v Rimu španskih demokratičnih strank

Med španskimi predstavniki sta tudi sekretar KPŠ Carillo in Marcellino Camacho

RIM, 24. — Davi so se začela srečanja med delegacijama dveh najpomembnejših španskih opozicijskih skupin in predstavniki italijanskih političnih strank.

Kot je znano, so španske politične napredne stranke ustanovile predlani oziroma lani dve večji skupini. Ena je znana pod imenom «Demokratična jurta» v kateri sta med drugimi Španska komunistična partija in Socialistična ljudska stranka, druga pa je «Platforma demokratske konvergenca», ki jo sestavljajo razne demokristjanske skupine, Socialistična delavska stranka in drugi.

Že lani sta se obe politični skupini začeli pogovarjati o skupni akciji za obnovitev demokracije v Španiji. Skupni obisk v Rimu je ena od prvih oblik tega skupnega nastopa. Med drugimi sta sedaj navzoča v Rimu sekretar KPŠ Carillo in predsednik «delavskih komisij» Marcellino Camacho.

Predstavniki obeh španskih političnih skupin so danes obiskali vodstvo PSDI, kjer jih je sprejel posl. Tanassi. Pozneje jih je sprejel tudi tajnik liberalne stranke. Bili so na obisku tudi pri vodstvu ACLI.

Zvečer je predstavnik španskih demokratskih strank sprejel predsednik senata Spagnolli.

Prihodnji petek, kot sporoča združenje «Italia - Španija», ki prireja srečanja, se bodo španski gostje srečali z rimsko javnostjo.

ZANIMIV PREDLOG KPI

Pouk albanščine v Kalabriji

CATANZARO, 24. — Komunistična svetovalska skupina v deželi Kalabriji je te dni predložila delnemu svetu zakonski osnutek, po katerem naj bi v kalabrijskih občinah, kjer živijo pripadniki alban-ske manjšine, uvedli pouk alban-ščine na vseh osnovnih in nižjih srednjih šolah. Takih občin je nekaj nad 30, računajo pa, da je Alban-cv v Italiji okrog 80.000. Komuni- stični svetovalec, predlagajo, naj bi uvedli na vseh solah neobvezne tečaje albanškega jezika, ki naj bi trajali vsaj šest ur tedensko. U- ključeno stroške naj bi prevzela de- želne uprave. Zakonski predlog KPI predvideva tudi ustnovitev dveletnih izpopolnjevalnih tečajev iz alban- skega jezika in slovstva na kala- brijski univerzi.

Demonstracija zaradi obsodbe neonacista

DARMSTADT, 24. — Frankfurtsko sodišče je obsodilo na 7 mesecev zapora in plačilo 3.000 mark globe (kaznen je pogojna) 47-letnega odvet- nika Manfreda Roederja zaradi podžiganja k politični nestrojni in sovraštvu. Roeder je voditelj no- vacionističnega gibanja iz Darmstad- ta, sodišču pa je bil prijavljen, ker je objavil brošuro z naslovom «La- zi iz Auschwitz» s lastnim pripri- som, v katerem povečuje nacizem. Zaradi tega ga nameravajo pristoj- ne oblasti črtati iz odvetskega zbornice.

V sodni dvorani je skupina 50 pripadnikov omenjenega «nacistič- nega» gibanja skupno s številnimi dru- gimi skrajnodedničarskimi elementi uprizorila burno protestno demon- stracijo, med katero je prišlo do splošnega pretepa. Policija je are- tirala štiri demonstrante.

V Vel. Britaniji manj nezaposlenih

LONDON, 24. — Položaj na britanskem delovnem trgu se je v poslednjem času zboljšal. Po po- datkih ministrstva za delo in so- cialno skrbstvo je februarja letos število nezaposlenih zdrnilo za 10 odst. na 1.304.000, to je okoli 125.000 manj kot v januarju. Delež brez- poselnih na tako imenovanem ak- tivnem, se pravi dela zmožnem prebivaštvu znaša 5,6 odstotka.

TRIDENT, 24. — V Pressanu blizu Tridenta je električni kotlil ubil brata Renza in Orazia Dellagia- corno, stara 20 oziroma 32 let.

Nacistični hlapci še vedno molčijo

(Nadaljevanje s 1. strani)

Predsednik je nato nadaljeval z branjem zapisnika in od časa do časa zahteval pojasnila od ženske, ki je nekajkrat tudi sama vpadla v besedo z naravnost nesramno ne- resničnimi opazkami. Ko je dr. Mal- tese pojasnjeval, kako so nacisti plenili židovsko lastnino in jo odna- šali v Nemčijo, ga je Reissova pre- kinila: «V Avstrijo niso odnesli ni- česar, saj so tovarne in stanovanj- ske palače še v Trstu.» Po daljšem prekanju s predsednikom, ki je bil že ob živce zaradi večkratnih prekinitev, in s fotografij, ki so jo neprestano slikali se je začelo de- jansko zasliševanje.

Predsednik: «Rekli ste, da so od- gnali v nemška taborišča okrog ti- soč ljudi. Je to res?»

Reiss: «Ne vem. Spominjam se le, da so v Nemčijo stalno prihla- jali ukazi, naj deportirajo kar naj- več ljudi. In jaz sem te ukaze ves- no izpolnjevala. Mnoge so odgnali protizakonito, ker so bili mešane krvi, a te so odavili Tržačani sami.»

Predsednik: «Rekli ste tudi, da so obsojenke obešali.»

Reiss: «Kolikor mi je znano, so ubili pet ali šest ljudi, ki so bili izrecno obtoženi umora in teroristi- nih izpadov.»

Predsednik: «In umor bolnih Ži- dov?»

Reiss: «Te sem videla. Pripeljali so jih v Rižarno, jih posedi na drug avtobus in jih odpeljali na po- stajo, od koder so šli v Nemčijo.»

Predsednik: «Ste kdaj videli je- kleno reševalo krematorijske peč?»

Reiss: «V Rižarni sem bila zad- nje kolesce in o krematorijski pe- či ne vem ničesar.»

Predsednik: «Koliko ljudi je bilo ubitih?»

Reiss: «Ne vem točno, kakih de- set, vsekakor pa malo.»

Predsednik: «Preiskovalnemu so- dniku ste rekli, da je bilo zločinov nešteto.»

Reiss: «Govorila sem le o ro- bitnem pokolu partizanov v Ri- žarni. Vsaj tak vtis sem imela.»

Predsednik: «Tako torej, najprej pet umorov, nato deset, zdaj pa že nešteto. In kako ste zvedeli za te umore?»

Reiss: «Povedal mi je zanje neki Rus, ki je večkrat prišel v moj urad.»

Po kratkem opisu ustrelnih dveh pripadnikov italijanskega bataljona Davide, je predsednik prebral priči- zapisnik o ogledu Rižarne, na ka- terem je bila pred leti skupaj s sodnikom Serbon.

Predsednik: «Torej, povejte. So imeli ali ne krematorijsko peč?»

Reiss: «Bila je le peč za cen- tralno ogrevanje. Lahko prisrežem.»

Predsednik: «Bó bolj, da ne pri- segate. Kaj nam poveste o Ober- hauserju pa ni bilo.»

Reiss: «Oberhauser je bil nem- ski častnik in je imel svoj urad v Ul. Murat. Včasih je prihajal v Rižarno.»

Predsednik: «Po bombardiranju ni bilo v Ul. Murat več nikogar. Povejte vendar resnico. Kako je bilo organizirano taborišče?»

Reiss: «Včasih je prihajal Allers, Oberhauserja pa ni bilo.»

Predsednik: «Kaj je počel Al- lers?»

Reiss: «Šel je v svoj urad, ne vem pa, kaj je tam počel. Najbrž je govoril s podrejenimi.»

Predsednik: «In so šli še drugi tolmači v Rižarno?»

Reiss: «Da, neki Reja in še dru- gi, vendar Hering (prvi poveljnik Rižarne) je zaval samu meni, ko smo šli v vilo v Ul. Rossetti.»

Predsednik: «Kaj je bilo v tej vili?»

Reiss: «Poveljstvo italijanskih e- sesovcev. Fotografije, prasice! Ne

boj več govorila.»

Predsednik: «Vase ravnanje mi- že preda. Molčite, saj ste jih že dovolj nakuhali. Povejte nam raje, kaj ste počeli v vili.»

Reiss: «Hering se je posvetoval z italijanskim poveljnikom, kaj na- rediti s pripadniki bataljona Davi- de, ki so hoteli k partizanom, k Ti- tu. Ovdale so jih ženske, ki so jih imeli s seboj. Ko so jih zajeli, je ita- lijanski poveljnik rekel Heringu, naj jih vse pobesijo, a jaz sem to njegovo zahtevo prevedla kot vpra- šanje: Vsi so badojanci, ali jih bo- ste pobesili? In Hering je rekel: «Bomo videli.» Tam sem bila več- krat, ker se je Hering posvetoval tudi za deportacijo Židov. Včasih je prišlo do sporov, ker so Italijani zahtevali, naj jim odstopijo areti- rane kot delovno silo. Imela sem celo vtis, da je italijanski poveljnik nastopal ukazovalno.»

Predsednik: «Ste bili kdaj na O- berdankovem trgu?»

Reiss: «Nekajkrat, prav tako s Heringom, kateremu sem bila tudi za tajnico. Ob povratku sem mu po- magala pri nakupih.»

Predsednik: «Kje ste se rodili?»

Reiss: «Na Dunaju, a starši so bili Tržačani. Moj soprog je bil he- rojski vojak in je bil ranjen na fronti...»

Javni tožilec: «Smo razumeli. Se spominjate, da so vas za nekaj ča- sa zapril med Žide kot navidezno jetnico?»

Reiss: «Tik pred koncem so me aretirali in sem odsedela šest me- secev v Rižarni, vendar to ni bila šala.»

Javni tožilec: «Preiskovalnemu sodniku ste izjavili, da ste bili pri- ča pretepanju in surovim zaslišev- vanjem. Poznate to žensko?» (ji po- molji sliko).

Reiss: «Kdo je? Že znam, to je dekle iz Boršta. Nekega dne, ko sem bila v družbi nemškega pod- častnika, sem slišala komaž nazna- ven klic. Na polici je ležalo hudo zdelano dekle: «iz Boršta, sem in sem bila obsojena na smrt zaradi bombnega atentata. Pozdravite mi starše.»

Predsednik: «Je Allers večkrat pretepal mlada dekleta?»

Reiss: «Pretepal so tudi vojaki.»

Javni tožilec: «Kje ste stanovali tedaj?»

Reiss: «V Ul. dell'Istria 39.»

Javni tožilec: «Kjer je delala Ar- denia Zanolich. Ste jo ovdali?»

Reiss: «Zahajala je samo k vratarju.»

Javni tožilec: «In glej naključje, je bila zaprta v Rižarno.»

Odv. Longo: «Kdo je bil za tolma- ča za Slovence in Hrvatce?»

Reiss: «Bila sta v dveh. Enega, ki mi je rekel, da je zobozdravnik in ki je bil visok ter svetlo las, sem videla večkrat, drugega pa le ob- časno.»

Odv. Battello: «Kdo vas je po- klicel v službo k Nemcem in kdo vas je dodelil Wirthu?»

Reiss: «Komaj sem stopila na u- lico ali v tramvaj, me je že kdo nadlegoval in prosil za posredova- nje. Tako sem se nekega dne odlo- čila in šla k galeuteriju Rainerju, ki mi je rekel, da moram sodelo- vati z Nemci in me je poslal na sodišče. Že tedaj sem šla nekajkrat v Rižarno, da bi izprašala Žide o njihovi lastnini. Pozneje sem bila na ukaz nekoga iz tega sodniškega oddelka premešena v Rižarno.»

Odv. Sanzini: «Se spominjate od- vetnice Schellander in kakšne stike ste imeli z njo?»

Reiss: «Vedeli sva druga za dru- go. Ona je včasih prihajala v Ri- žarno in jaz sem šla k njej v Co- roneo.»

Sanzini: «Zakaj?»

Reiss: «Vprašala sem večkrat za nasvete tehničnega značaja za za-

plembo židovske lastnine. Schellan- derjeva pa, ko je prihajala v Ri- žarno, se je osebo sestajala z nem- škimi častniki.

Sanzini: «Kako ste zvedeli, kaj se je dogajalo v Rižarni?»

Reiss: «Povedali so mi ljudje po cesti. Samo prevajalka nam lahko pomaga in poižve za usodo naših sorodnikov, so pravili, ne vem pa kdo je odločil o usodi jetnikov.»

Sanzini: «Veste, da so ljudje pod- kupovali ječarje, da bi izposlovali svobodo svojev?»

Na to vprašanje Reissova ni od- govorila. Začela je pripovedovati dolgo in zapleteno zgodbo, ki nika- kor ni zadevala dogodkov in Rižar- ni, ob koncu pa je poudarila, da Nemci niso bili skorumpirani, saj so sami tiskali denar, kolikor so ga sami hoteli. Verjetno bi ženska še na dolgo in široko klobasala, če je ne bi predsednik jezno prekinil: «Ni- kar ne tajite, zelo dobro vemo, da so bili Nemci skorumpirani in še kako.»

Odv. Kukanja: «Svobodno ste se lahko kretali po Trstu. Ste bili v uniformi, ali pa ste imeli posebno prepuščeno?»

Reiss: «Bila sem v civilu in sem imela prepuščeno. Prinesla mi jo je Nemka židovskega rodu, vendar ne znam, kdo je izkaznico izdal.» (Omenjena ženska se je tik pred po- slednjim obesila v Rižarni.)

Odv. Filigrana: «Ste bili kdaj za tolmača Oberhauserju?»

Reiss: «Nikoli, ker sem ga sovra- žila. Bil je zelo surov.»

Predsednik: «Kako veste to?»

Reiss: «Govorilo se je na ulici. Prav zato sem šla k federaleju Ru- zieru in h karabinerjem na Istr- skih ulici.»

Do tu pričevanje Reissove. Kljub očitnim lažem ni nihče imel za po- trebno, da bi žensko strogo opomni- li, naj pove resnico, kot tudi v glasu priče ni bil niti za trenutke zazna- ven znak kesanja za storjeno zlo.

Še bolj kot v primeru Luciana Hes- seja je bila njena edina skrb, da se krevetno brani, da zanika in pri- krije vse, kar bi ji lahko škodilo. Kot je pred to tridesetimi leti zagri- zeno in sebično skrbela le zase, za svoje bledelo, za svoj obstoj, ta- ko je danes njena edina skrb, da se otrese vse nevednosti. Kljub lažem pa se da iz njene priče, vendar izluščiti nekaj pomembnih po- drobnosti. Gre tu predvsem za ob- stoje poveljstva italijanskih eses